



ΠΕΙΡΑΪΚΟ ΟΡΟΣΗΜΟ



Επιστροφές Αλκιβιάδου 229
185 36 Πειραιάς

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ 45 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013



σελ. 7



σελ. 8



σελ. 14



σελ. 18



σελ. 20

- 3 ΓΝΩΜΗ:** Ο εκπαιδευτικός ρόλος των Μουσείων
Του Προέδρου Γιάννη Πολυχρονόπουλου
- 4 Αρχιτεκτονικά**
Το «Τσουνάμι των θεσμικών αλλαγών στις οικοδομές και τα ακίνητα
Του Γιώργου Γάρδα, Αρχιτέκτονα Μηχανικού - Πολιτικού Μηχανικού Ε.Μ.Π.
- 7 Βίκτωρ Σαρηνιαννίδης «ένας ιεραπόστολος» της Αρχαιολογίας**
- 8 Αρχαιογνωστικά**
Μια πραγματική κοινωνία της επικοινωνίας ή μια κοινωνία πραγματικής επικοινωνίας
Του Γιώργου Σταίνχάουερ, Αρχαιολόγου - τ. Εφόρου Αρχαιοτήτων
- 13 Το λιμάνι του Πειραιά σε αριθμούς**
- 14 Πώς θα συνδεθεί το λιμάνι του Πειραιά με τις ενάλλιες αρχαιότητες - Τι προβλέπει μελέτη
*Αναδημοσίευση από τον ιστότοπο του ΣΚΑΪ - Πηγή: ΑΠΕ***
- 16 Αρχαιολογικό Πανόραμα από την Ελλάδα και τον κόσμο**
Επιμέλεια, Κωστή Μανωλάκη
- 18 Ιστορικά**
Έρως επίκουρος της πειραιϊκής τοπογραφίας
(Αλκίφρονος επιστολαί Μενάνδρου και Γλυκέρας)
Του Μιχάλη Βλάχου, Δικηγόρου ε.τ.
- 20 Ματιές στην Πειραιϊκή Ιστορία**
Μικρά κείμενα πειραιϊκής ιστορίας και αρχαιολογίας
Του Δημήτρη Κρασονικολάκη, ερευνητή Πειραιϊκής Ιστορίας
- 23 Βιβλιοπαρουσίαση, Επιμέλεια Γεράσιμος - Νικόλαος Μπουγάς**
- 24 Εν τέλει... Σχολιογραφικά**

“ΠΕΙΡΑΪΚΟ ΟΡΟΣΗΜΟ”

Τριμηνιαία Έκδοση του Συλλόγου “ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ & ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ”
Αλκιβιάδου 229, 185 36 Πειραιάς • Τηλ.: 210-42.88.018 - Τηλ. & Φαξ 210-42.88.017

• ΚΩΔ. ΕΝΤΥΠΟΥ 035702 • Τεύχος 45 - Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2013

ΕΚΔΟΤΗΣ:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
Δερβενακίων 24, 185 45 Πειραιάς,
Τηλ. 210-4060000

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ:

ΚΩΣΤΗΣ ΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
Μουσών 66, 185 34 Πειραιάς
Τηλ.: 210-4130939

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΑΡΔΑ
ΚΩΣΤΗΣ ΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
ΓΕΡ.-ΝΙΚ. ΜΠΟΥΓΑΣ

Το περιοδικό κυκλοφορεί εκτός εμπορίου.
Διανέμεται δωρεάν.

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις
απόψεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου.

ΑΤΕΛΙΕ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΓΕΩΡΓΙΑ & ΜΑΡΙΑ - ΕΛΕΝΗ ΜΟΥΡΟΥΣΙΑ Ο.Ε.
Κολλοκοτρώνη 144, 185 36 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ.: 210-41 82 591, 210-4537521, Φαξ: 210-45 32 911

ΣΗΜΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ “ΠΕΙΡΑΪΚΟ ΟΡΟΣΗΜΟ”

- Δημαρχείο Πειραιά: Πλ. Κοραή 1
- Αρχαιολογικό Μουσείο Πειραιά: Χαρ. Τρικούπη 31

Βιβλιοπωλεία:

- ΑΙΓΗΙΣ: Βασ. Γεωργίου Α' 11, Πειραιάς
- ΝΕΟΣ ΚΥΚΛΟΣ: Καραοδηρή & Δημητρίου 43, Πειραιάς
- PASSPORT: Καραϊσκού 119, Πειραιάς

Ο εκπαιδευτικός ρόλος των Μουσείων



του ΓΙΑΝΝΗ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

Πρόεδρου του Συλλόγου

«Οι Φίλοι του Αρχαιολογικού Μουσείου,
Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων Πειραιά»

Οι αντιλήψεις σχετικά με το ρόλο των Μουσείων και ιδιαίτερα των αρχαιολογικών συνεχώς μεταβάλλονται και εμπλουτίζονται. Είναι λογικό να προσαρμόζονται στα νέα τεχνολογικά και μαθησιακά περιβάλλοντα που δημιουργούνται.

Ανέκαθεν το κάθε Μουσείο είχε ένα ρόλο εκπαιδευτικό ή καλύτερα παιδευτικό. Η εκπαίδευση που παρέχει ένα Μουσείο διαφέρει από την τυπική εκπαίδευση που παρέχει ένα σχολείο. Στην περίπτωση των Μουσείων μπορούν να κινητοποιηθούν και να συνδυαστούν νοητικές, συναισθηματικές, βιωματικές και αισθητηριακές διαδικασίες του κάθε επισκέπτη, ώστε το αποτέλεσμα να είναι πιο βαθύ και διαρκές. Αυτό φυσικά υπάρχει ως δυνατότητα. Το ίδιο το Μουσείο προσφέρεται με τα εκθέματα του για εκπαιδευτική χρήση, όχι μόνο στους μαθητές και μαθήτριες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και για τους ενήλικους επισκέπτες.

Ένα αντικείμενο - έκθεμα δεν αποτελεί μόνο ένα έργο τέχνης το οποίο σου προκαλεί ποικίλα συναισθήματα, που πηγάζουν από την υψηλή αισθητική του, αλλά είναι ταυτόχρονα μια ιστορική πηγή σημαντικών πληροφοριών για την εποχή στην οποία αναφέρεται και διατίθεται για αξιοποίηση και βαθύτερη κατανόηση.

Ένα Μουσείο αποτελεί το ορατό μέρος της ιστορίας και της τέχνης. Τα ερεθίσματα και τα μηνύματα που εκπέμπει στον επισκέπτη είναι πολλή. Ως εκ τούτου ένα Μουσείο καλείται να οργανώσει έτσι τη λειτουργία του, ώστε όλα αυτά να έχουν την μέγιστη δυνατή επίδραση (μαθησιακή και βιωματική) στους επισκέπτες. Γι' αυτό ακριβώς απαιτείται να αντιληφθούμε και να κατανοήσουμε τις νέες μαθησιακές ανάγκες και τις απαιτήσεις για να προσδιορίσουμε τα σύγχρονα μέσα λειτουργίας ενός Μουσείου. Πάντα βέβαια υπάρχει η κλασική μέθοδος της ξενάγησης. Σήμερα όμως υπάρχει η δυνατότητα τα Μουσεία να προσφέρουν εναλλακτικούς τρόπους που να εξασφαλίζουν, όχι μόνο μια απλή ξενάγηση, αλλά και μια συστηματικότερη μελέτη και ερμηνεία των εκθεμάτων. Το

κάθε Μουσείο πρέπει να έχει την ευχέρεια και τη δυνατότητα αυτοτελούς λειτουργίας και επιλογής των μέσων που θα χρησιμοποιήσει, ώστε να εκπληρώσει το ρόλο του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Άλλοι αρμοδιότεροι εμού τονίζουν ότι τα Μουσεία του μέλλοντος θα συνδυάζουν τη νοητική, γνωστική θεώρηση, τη ψυχαγωγική, τη βιωματική, αισθητική και αναλυτική σπουδή μέσα από την αλληλεπίδραση, τη λεγόμενη διαδραστικότητα, που μπορούν να διασφαλίσουν οι νέες τεχνολογίες. Αυτός είναι ίσως ο πλέον κατάλληλος τρόπος ιδιαίτερα όταν απευθυνόμαστε σε νέες ηλικίες οι οποίες είναι και πιο εξοικειωμένες με τις νέες τεχνολογίες. Ο ρόλος της συμμετοχής έχει αποδειχθεί καταλυτικός στην μαθησιακή διαδικασία. Κινητοποιεί το νου, οξύνει την κριτική σκέψη και θέτει σε ενέργεια όλο το νοητικό και συναισθηματικό κόσμο του ανθρώπου. Απ' αυτή την άποψη πρέπει να περάσουμε από τον παθητικό δέκτη και τον «καταναλωτή πληροφοριών» στον ενεργό και συμμετοχό επισκέπτη. Όλα αυτά που εξέθεσα είναι μερικοί μόνο προβληματισμοί για μια αποτελεσματική και ελκυστική λειτουργία των Μουσείων, που αποτελούν για την Ελλάδα συστατικό μέρος του τεράστιου πολιτιστικού αποθέματος που διαθέτει.

Ο Πρόεδρος κ. Γιάννης Πολυχρονόπουλος και το Δ.Σ. του Συλλόγου

«Οι Φίλοι του Αρχαιολογικού Μουσείου, Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων Πειραιά»,

σας εύχονται

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ, ΕΙΡΗΝΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟ 2014



ΤΟ «ΤΣΟΥΝΑΜΙ» ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ) ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΤΙΡΙΩΝ,
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ,
ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ,
ΝΕΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ,
ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ,
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΑΡΔΑ**
Αρχιτέκτονα Μηχανικού Ε.Μ.Π.
Πολιτικού Μηχανικού Ε.Μ.Π.

Στην δύσκολη οικονομική συγκυρία που περνάει η χώρα, δεν έχουν γίνει αντιληπτές οι καταγιστικές αλλαγές των κανονισμών που διέπουν τα ακίνητα, τόσο όσον αφορά στην δόμηση, επισκευή, ανακατασκευή, προσθήκη κλπ, όσο και στις δικαιοπραξίες ακινήτων (μεταβιβάσεις, συστάσεις οριζόντιας και κάθετης ιδιοκτησίας, ενοικιάσεις, υποθήκες κλπ). Παρ' ότι το ανελέητο κυνήγι των ακινήτων, με αποκορύφωμα το «προσωρινό» χαράτσι που γίνεται μόνιμο (και παρουσιάζεται ως δίκαιο !!!) τείνει να εξαλείψει την έννοια της λέξης «οικοδομή», της αλητοτε λοκομοτίβας της οικονομίας από την οποία ζει (για την ακρίβεια ζούσε) τεράστιος αριθμός επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων, θεωρούμε ότι πρέπει να ενημερωθούμε όλοι, αφού πολλός από τις πιο πάνω αναφερόμενες δραστηριότητες- πλην ίσως της οικοδομής- είναι αναπόφευκτες στην καθημερινότητά μας.

Εδώ θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε εξ αρχής, ότι όλες αυτές οι αλλαγές είναι αποτέλεσμα πολύχρονων προ-

σπαθειών εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου που διέπει τα ακίνητα και κινούνται στη σωστή κατεύθυνση:

α) για τον εξορθολογισμό και την εξυγίανση του κυκλώματος Πολεοδομίας-Μηχανικών

β) στην (επιτέλους) εξάλειψη του φαινομένου των αυθαίρετων κατασκευών (δεύτερη φύση του νεοέλληνα), αλλιά και

γ) στην εναρμόνιση των κανονισμών με τις ανάγκες της βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής με την παροχή κινήτρων, αφού πλέον όλοι έχουμε καταλάβει, ότι οι μέχρι σήμερα ενεργειακές πηγές δεν είναι ανεξάντλητες, οι δε επιπτώσεις στο περιβάλλον (ακραία καιρικά φαινόμενα) είναι δραματικές.

Φυσικά, επ' ευκαιρία όλων των ανωτέρων, οι αρχές φρόντισαν και το «κάτι τις» για το κράτος (ρυθμίσεις Σουφλιά, Μπιρμπίλη για τους ημιυπαίθριους κ.τ.λ. τακτοποίηση νομιμοποίηση των αυθαιρεσιών κ.τ.λ.)

Ακολουθεί μια, κατά το δυνατόν συνοπτική, ενημέρωση.

1. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ (Ν.3843/2010)

Πρόκειται για ένα ηλεκτρονικό αρχείο που καταχωρίζεται στην ηλεκτρονική βάση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, ΜΟΝΑΔΙΚΟ για κάθε ακίνητο, ουσιαστικά ανεξάρτητο από τον εκάστοτε ιδιοκτήτη του και που θα περιέχει όλα τα στοιχεία των οικοδομικών αδειών, ιδιοκτησιακά και στατικά στοιχεία και τα ενεργειακά δεδομένα του κτηρίου. Είναι ένας θεσμός που θεμελιώνεται στην επιστημονική και επαγγελματική ευθύνη του Μηχανικού που θα αλλιάξει τα δεδομένα στην κτηματαγορά, στον κατασκευαστικό τομέα, αλλιά και στην αντιμετώπιση της αυθαίρετης δόμησης. Τα απαιτούμενα στοιχεία είναι:

α) Οικοδομική άδεια, θεωρημένη από την Αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία

β) Τα εγκεκριμένα σχέδια της άδειας καθώς και τυχόν υποβληθέντα από τακτοποιήσεις αυθαιρέτων

γ) Τελικά Αρχιτεκτονικά σχέδια

του ακινήτου όπως αυτό κατασκευάστηκε στην πράξη με αναφορά τυχόν τακτοποιημένων αυθαιρέτων χώρων

δ) Ενεργειακό Πιστοποιητικό ΠΕΑ (Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης κτηρίου)

ε) Έντυπο ελέγχου (κατά τα πρότυπα των Ελεγκτών Δόμησης) για την Αρχιτεκτονική Μελέτη και τη Μελέτη Περιβάλλοντος χώρου

στ) Έντυπο ελέγχου για τη στατική μελέτη του κτηρίου με τυχόν μελέτη στατικής ενίσχυσης ή επάρκειας

ζ) Έντυπο ελέγχου ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων

η) Πίνακας χιλιοστών κατανομής δαπανών του κτηρίου

θ) Video των χώρων και των εγκαταστάσεων εσωτερικά και εξωτερικά του κτηρίου με αναγραφή ημερομηνίας λήψης του, που θα αποστέλλεται εντός 5 ημερών από τη λήψη του

Απλά η η πολιτεία σταδιακά θα αποκτήσει πλήρη έλεγχο της κατάστασης των ακινήτων, των πραγματικών επιφανειών και των χρήσεών τους, τόσο για τον εντοπισμό αυθαιρεσιών και πολεοδομικών παρεμβάσεων όσο και για φορολογικούς σκοπούς (βεβαίως, βεβαίως!!!)

2. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ (ΠΕΑ) των κτηρίων

Το πιστοποιητικό αυτό (απαιτείται για ενοικίαση ή, μεταβίβαση χώρου μεγαλύτερου των 50 τ.μ.) ουσιαστικά κατατάσσει το κτίριο σε μία από τις εννέα (9) υπάρχουσες κατηγορίες (από Α+ έως Η), συγκρινόμενο με ένα κτίριο αναφοράς. Το πιστοποιητικό ισχύει για δέκα (10) χρόνια (αν δε γίνουν αλλαγές στο κτίριο) και **ΔΕΝ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ** κανένα μέτρο αναβάθμισης. Ωστόσο, η κατάταξη στις προαναφερθείσες κα-

τηγορίες καταδεικνύει **ΠΟΣΟ ΕΝΕΡΓΟΒΟΡΟ** είναι το κτίριο. Παράγοντες που επηρεάζουν την κατάταξη του κτηρίου είναι:

α) Η ύπαρξη ή μη θερμομόνωσης του κελύφους του κτηρίου

β) Το σύστημα θερμάνσεως (κεντρική, αυτόνομη, πετρέλαιο, φυσικό αέριο, αντλίες θερμότητας κλπ.)

γ) Η ύπαρξη ή μη συστημάτων παθητικής ενέργειας (ηλιακός θερμοσίφωνας, θερμοχωρητικοί τοίχοι, σκίαστρα, υαλοστάσια (φαινόμενο θερμοκηπίου), φυσικός ή μη αερισμός και φωτισμός του κτηρίου κλπ.

δ) Η ποιότητα και το μέγεθος των εξωτερικών κουφωμάτων του κτηρίου (ξύλινα, μεταλλικά, θερμοδιακοπτόμενα, με διπλούς ή όχι υαλοπίνακες κλπ.)

ε) Η χρήση ή μη ενεργοβόρων συσκευών, η ισχύς και ο βαθμός απόδοσής τους (λέβητας) κλπ.

Για την αναβάθμιση των κτιρίων υπάρχουν κίνητρα με επιδοτήσεις έως 15.000 € (ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ) ανάλογα με το εισόδημα του ιδιοκτήτη.

3. ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (Ν. 4067/2012)

Ο Νέος Οικοδομικός Κανονισμός (ΝΟΚ) δεν φέρνει ριζική επανάσταση στον τρόπο δόμησης, αλλά πολλές επί μέρους αλλαγές στον ισχύοντα Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό (ΓΟΚ). Μερικές από τις αλλαγές είναι :

α) Αύξηση του ύψους των κτιρίων
β) Μείωση της κάλυψης στο 60% (από 70%) του οικοπέδου

γ) Πριμοδότηση αύξησης του Συντελεστή Δόμησης του κτηρίου σε περίπτωση συνένωσης οικοπέδων και απόδοσης μέρους του οικοπέδου προς την πόλη με χρήση πρασίνου

δ) Έμμεση αύξηση της δομούμενης επιφάνειας, αφού δεν υπολογίζεται στον συντελεστή δόμησης το κλιμακοστάσιο κάθε ορόφου έως 25 τ.μ.

Ανοιχτοί εξώστες (πατάρια) έως το 10% του Συντελεστή Δόμησης, δεν προσμετρώνται στον Σ.Δ. του κτηρίου.

Σοφίτες έως το 50% του υποκείμενου ορόφου δεν προσμετρώνται στον Σ.Δ.

Και τέλος, δεν προσμετράται στον Σ.Δ. το **50% των υπογείων** που έχουν χρήση κυρίου χώρου για την εξυπηρέτηση του ισογείου τόσο σε κατοικίες όσο και σε καταστήματα

ε) Καθιέρωση αδειών μικρής κλίμακας, (δηλ. όχι απαίτηση για κανονική άδεια δόμησης) ακόμα και με τη χρήση σκαλωσιών για εργασίες όπως: εξωτερικούς χρωματισμούς, αντικατάσταση κιγκλιδωμάτων, επισκευή επιχρισμάτων όψεων, κατασκευή πέργκολας, αντικατάσταση στέγης απλή περιτοίχιση μέχρι ύψους 1.00μ. και άλλες.

στ) Τέλος, η σημαντικότερη καινοτομία είναι η μη απαίτηση άδειας ή άδειας μικρής κλίμακας αλλά **μόνον Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΡΟ 48 ΩΡΩΝ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΟΜΗΣΗΣ** (με γνωστοποίηση στο οικείο αστυνομικό τμήμα) για εργασίες όπως: εξωτερικούς χρωματισμούς και επισκευή όψεων χωρίς χρήση ικριωμάτων, μικρής έκτασης εσωτερικές επισκευές ή διασκευές, αλλαγή ή επισκευή δαπέδων και επενδύσεων τοίχων ή οροφών, αντικατάσταση εσωτερικών ή εξωτερικών κουφωμάτων στο ίδιο άνοιγμα, τοποθέτηση κλιματιστικών, ηλιακού θερμοσίφωνα κλπ.

Η πιο πάνω παράγραφος στ, αφορά πολύ μεγάλο αριθμό μικροϋποθέσεων που απαλλοτριούνται από τα γρανάζια της γραφειοκρατίας και της εξομώσεώς τους με τις διαδικασίες αδειών δόμησης.

4. ΝΕΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ (Ν.4030/2011)

Ο νέος τρόπος έκδοσης αδειών αποσκοπεί:

α) Στην απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών

β) Στον εκσυγχρονισμό και διαχωρισμό του εγκριτικού (Πολεοδομίες) από το εποπτικό έργο (Σώμα Ελεγκτών Δόμησης, ανεξάρτητο από Πολεοδομίες)

γ) Στην κατανομή της ευθύνης στον μελετητή, τον ιδιοκτήτη και στην Πολιτεία

δ) Στη σύνταξη της μελέτης και την εκτέλεση του οικοδομικού έργου, με ευθύνη του Μηχανικού

ε) Στη έγκριση της δόμησης εντός 5 ημερών από την Υπηρεσία Δόμησης, με υποβολή του Τοπογραφικού και του Διαγράμματος κάλυψης μόνον

στ) Στην χορήγηση ΑΔΕΙΑΣ ΔΟΜΗΣΗΣ για έναρξη εργασιών εντός 2 ημερών, με την προσκόμιση των υποβολιμάτων Μελετών με ευθύνη του Μηχανικού

ζ) Στον πλήρη έλεγχο της εφαρμογής των αδειών δόμησης (άρα και στην αποφυγή επιτέλους των αυθαίρετων κατασκευών) με τη θεσμοθέτηση των Ελεγκτών Δόμησης, οι οποίοι θα καθορίζονται με κλήρωση, δεν θα έχουν σχέση με τους υπαλλήλους της Πολεοδομίας και θα παρακολουθούν το κτίριο σε όλες τις φάσεις της κατασκευής του (Έλεγχος σε 3 φάσεις από διαφορετικούς ελεγκτές)

η) Στην καταγραφή των κτιρίων της χώρας με τη λειτουργία της Ταυτότητας Κτιρίου και την έκδοση του Πιστοποιητικού Ελέγχου Κατασκευών (ΠΕΚ)

5. ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ (Ν.4178/2013)

Λίγο-πολύ όλοι έχουν ακούσει για το νέο νόμο αυθαίρετων που ήρθε να αντικαταστήσει τον προηγούμενο Ν.4014/2011, που κρίθηκε σε κάποια του άρθρα αντισυνταγματικός. Ο νέος νόμος συνυπολόγισε όλα αυτά και επιπλέον όσα κενά και ασάφειες είχε ο προηγούμενος και αφού **κατηγοριοποίησε τις αυθαιρεσίες** δίνει τη δυνατότητα, σε πολλές περιπτώσεις, την δια παντός εξαίρεσης από την κατεδάφιση.

Συνοπτικά αναφέρουμε:

α) Κατηγορία 1 – Κατοικίες προ του 1975: οριστική εξαίρεση από κατεδάφιση

β) Κατηγορία 2 – Αυθαίρετες κατασκευές προ του 1983: οριστική εξαίρεση από κατεδάφιση

γ) Κατηγορία 3 – Αυθαίρετες μικρές παραβάσεις (ανεξαρτήτως αριθμού τους): οριστική εξαίρεση από κατεδάφιση

δ) Κατηγορία 4 – Αυθαίρετες κατασκευές με παράβαση έως 40% κάλυψης και δόμησης και έως 20% ύψους: οριστική εξαίρεση από κατεδάφιση

ε) Κατηγορία 5 – Υπόλοιπες αυθαίρετες κατασκευές: Εξαίρεση από κατεδάφιση για 30 χρόνια

Να σημειώσουμε ότι το πρόστιμο που επιβάλλεται για όλες τις παραπάνω αυθαίρετες κατασκευές είναι μεν επώδυνο λόγω της άσχημης οικονομικής κατάστασης των πολιτών, αλλά πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι είναι πολύ χαμηλότερο από το κόστος αντίστοιχης άδειας οικοδομής χωρίς να συνυπολογίσουμε και την απαλλοτρίωση από την υποχρέωση φόρων, ασφαλιστικών ταμείων, εισφορών υπέρ Δήμων κλπ. Κατά συνέπεια είναι πραγματικά μία μοναδική ευκαιρία τόσο για τους ιδιοκτήτες των αυθαίρετων όσο και για την πολιτεία να καταγράψει τα

αυθαίρετα και να βάλει οριστικό τέλος στο επαίσχυντο για όλους κύκλωμα δημιουργίας αυθαιρέτων.

6. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΕΣ

Πρέπει να τονίσουμε ότι για κάθε μεταβίβαση ακινήτου ή οικοπέδου, σύσταση οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας, υποθήκη ή κάθε άλλη δικαιοπραξία ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ πρόσφατη (του τελευταίου διμήνου) ΒΕΒΑΙΩΣΗ Μηχανικού που να βεβαιώνει ή ότι δεν υπάρχουν αυθαίρετες κατασκευές ή χρήσεις ή να βεβαιώνει ότι αυτές έχουν τακτοποιηθεί οριστικά με το Ν.4178/2013.

Το «τσουνάμι» αυτό των αλληλών, μπορεί να κινείται στην σωστή κατεύθυνση, ωστόσο υπάρχουν ακόμα πολλὰ κενά και ασάφειες, που καθιστούν προβληματική την εφαρμογή τους. Αφήνουν πολλὰ αδιευκρίνιστα σημεία, με αποτέλεσμα ήδη να υπάρχει ένας ποταμός από διευκρινήσεις και τροποποιήσεις.

Από την άλλη μεριά η τυπολατρία, η άγνοια, ο φόβος της ασάφειας και της καταίγιδας των αλληλών, αλλά και η «αδράνεια» της γραφειοκρατίας, φρενάρουν τον εκσυγχρονισμό και την εφαρμογή των νομοθετημάτων. Αντιπροσωπευτικό παράδειγμα είναι η περίπτωση της προ 48ώρου ενημέρωσης της Υπηρεσίας Δόμησης για εργασίες που αναφέρθηκαν πιο πάνω (παράγραφο στ της αναφοράς για τον Νέο Οικοδομικό Κανονισμό), όπου με την ερμηνεία ότι πρόκειται για επεμβάσεις σε Ιστορικό Κέντρο Πόλης, κατάντησε να γίνεται μία διαδικασία περίπου 3 μηνών !!! (με σχέδια, έλεγχο, έγκριση Αρχιτεκτονικής Επιτροπής κλπ) σχεδόν όσα απαιτούνται για την κανονική άδεια δόμησης δηλαδή ακριβώς αυτό που προσπάθησε να αλληλάξει ο νομοθέτης!!!

Βίκτωρ Σαρηγιαννίδης

«ένας ιεραπόστολος» της Αρχαιολογίας

Πέθανε πρόσφατα στη Μόσχα σε ηλικία 84 ετών ο Βίκτωρ Σαρηγιαννίδης, ο αρχαιολόγος που ανακάλυψε ένα «χρυσό βουνό» στη Βακτριανή, τις χαμένες στα βάθη της Ασίας ελληνιστικές πόλεις της Μαργιανής, τον πρώτο ζωροαστρικό ναό και ένα ανάκτορο ηλικίας 4.500 ετών που μοιάζει με εκείνο της Κνωσού στο Τουρκμενιστάν.

«Όταν μιλώ για τη μεγάλη σημασία των ευρημάτων στη Μαργιανή, δεν μιλώ για τον εαυτό μου, αλλά για την Ελλάδα», έλεγε σε παλαιότερη συνέντευξή του στα «ΝΕΑ» ο ελληνικής καταγωγής και επί πολλά χρόνια σκαπανέας της κεντροασιατικής αρχαιολογίας, που δεν ξεχνούσε την ταυτότητά του, παρά το γεγονός ότι η ελληνική Πολιτεία δεν στήριζε παρά ελάχιστα και περιστασιακά τις ανασκαφικές του προσπάθειες.

Γεννημένος στην Τασκένδη από έλληνες γονείς, ο Βίκτωρ Σαρηγιαννίδης ήταν ένας αρχαιολόγος παγκοσμίου κύρους και πολυγραφότατος - με περισσότερες από 20 μονογραφίες και 200 άρθρα.

Με τη σκαπάνη του έφερε στο φως 20.000 κοσμήματα: στέμματα, σκήπτρα, διαδήματα, περιδέραια, βραχιόλια και χιλιάδες περίτεχνα ελάσματα που έφεραν το ελληνικό δελφίνι, την Αριάδνη, την Αθηνά, την Αφροδίτη και επιγραφές του Διονύσου - όλα αυτά στην καρδιά της Ασίας - ήταν ραμμένα πάνω στα ρούχα επτά άγνωστων ηγεμόνων που ήταν θαμμένοι στον Χρυσό Λόφο, το Τιλά Τεπέ - ανακάλυψη που σε επίπεδο πολύτιμου θησαυρού μόνο με τον τάφο του Τουταγχαμών συγκρίθηκε από τους ειδικούς.

Ο ελληνικής καταγωγής αρχαιολόγος με την πολύχρονη ανασκαφική δραστηριότητά του στην περιοχή της κεντρικής Ασίας, συνέβαλε καθοριστικά στην ανάδειξη των στοιχείων του ελληνικού πολιτισμού στην ευρύτερη περιοχή της Μαύρης Θάλασσας, αλλά και στην ανακάλυψη των ελληνικών ριζών του πολιτισμού της Κεντρικής Ασίας (ανάμεσα στο σημερινό Αφγανιστάν, Τουρκμενιστάν και Ουζμπεκιστάν). Με τα ευρήματά του, ο Β. Σαρηγιαννίδης απέδει-

ξε ότι ο Ελληνισμός εξαπλώθηκε στην Ανατολή και στην Κεντρική Ασία 1.500 χρόνια πριν από την εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Ο έλληνας πρωτοπόρος, που είχε συνδέσει τη ζωή του με αυτή την ανεξερεύνητη ως τότε περιοχή του κόσμου, τις τρεις τελευταίες δεκαετίες αποκάλυψε το άγνωστο στον διεθνή επιστημονικό κόσμο βασίλειο της Μαργιανής. Ανακάλυψη που αποδεικνύει ότι ο έρημος τόπος ένθεν κακείθεν του ποταμού Αμού Νταριά δεν ήταν παρά ένα προκεχωρημένο φυλάκιο του ελληνισμού όπου συνέβη κάτι σπάνιο: την ώρα που ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός κατέρρεε στη μητρόπολη υπό την πίεση του χριστιανισμού, οι βάρβαροι νομάδες που κατέκλυσαν τη Βακτριανή τον ενστερνίστηκαν, τον αφομοίωσαν και του έδωσαν νέα πνοή για χίλια σχεδόν χρόνια.

«Για την έρημο του Καρακούμ πίστευαν ότι δεν την είχε πατήσει ποτέ άνθρωπος», έλεγε ο Βίκτωρ Σαρηγιαννίδης. «Πριν από τριάντα χρόνια αποφάσισα να δω αν αυτό αληθεύει. Και ανακαλύψαμε όχι μόνο την παρουσία του ανθρώπου, αλλά τον πέμπτο πολιτισμό του κόσμου.

Πριν ξέραμε τους πολιτισμούς της Κίνας, της Ινδίας, της Αιγύπτου, της Μεσοποταμίας. Και τώρα γνωρίσαμε και ανακαλύψαμε τον πέμπτο πολιτισμό, της Κεντρικής Ασίας, που είναι μια μικρή Μεσοποταμία. Σ' αυτά τα τριάντα χρόνια ανακαλύψαμε επτά ναούς και ένα καταπληκτικό ανάκτορο.

Αυτό το ανάκτορο ηλικίας 4.500 ετών είναι πρωτότυπο κατά το σχέδιό του και είχε σχέση με τα ανάκτορα της Μεσοποταμίας και της Ελλάδας, ενώ η περιοχή βάσει των ευρημάτων αποδεικνύεται πως είναι η πατρίδα του ζωροαστρισμού, που ως τη στιγμή της ανασκαφής ήταν γνωστός μόνο από φιλολογικές μαρτυρίες», επεσήμαινε ο ερευνητής, που είχε χαρακτηριστεί «ποιητής» της αρχαιολογίας και είχε αναδειχθεί σε «ηρωική» μορφή για τον ποντιακό Ελληνισμό, καθώς είχε ταυτιστεί με την πορεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου στα βάθη της Ανατολής.

Ο Βίκτωρ Σαρηγιαννίδης είχε τιμηθεί -μεταξύ άλλων - με τον Χρυσό Σταυρό του Τάγματος της Τιμής της Ελληνικής Δημοκρατίας (Ιανουάριος 2002), με την Ανώτατη Τιμητική Διάκριση "Μαχτουμουκουλί" της Δημο-

κρατίας του Τουρκμενιστάν που μέχρι τώρα έχει δοθεί μόνο σε 4 προσωπικότητες (2001), έχει ανακηρυχθεί Πρεσβευτής Ελληνισμού (1998), έχει τιμηθεί από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (2000) και έχει λάβει δεκάδες άλλες τιμητικές διακρίσεις από ελληνικά και ομογενειακά σωματεία και οργανώσεις.



Μια πραγματική κοινωνία της επικοινωνίας ή μια κοινωνία πραγματικής επικοινωνίας

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΤΑΪΝΧΑΟΥΕΡ
Αρχαιολόγου
τ. Εφόρου Αρχαιοτήτων

Για όποιον - όπως οι περισσότεροι από μάς, - έχει ζήσει το πέρασμα από τον τηλεγράφο και το τηλέφωνο στην παγκοσμιοποίηση της επικοινωνίας στο διαδίκτυο, και από την εφημερίδα στη βίωση μπροστά στην τηλεόραση μέσα στο σαλόνι μας της φρίκης όλου του κόσμου, ενός κόσμου που χάρη στο παγκόσμιο αεροπορικό δίκτυο έχει μικρύνει τόσο ώστε σε λίγες ώρες να μπορείς να βρεθείς στην άλλη άκρη του, η πρόθεση που εκφράζει ο τίτλος του σημερινού μας άρθρου, όχι μόνο ξενίζει αλλά αγγίζει σχεδόν τα όρια της γελοιοποίησης. Η απόσταση που χωρίζει από την αρχαιότητα μια εποχή σαν τη δική μας που ονειρεύεται να καταργήσει το χώρο και το χρόνο, ζώντας συγχρόνως την ψύχωση του χρονομέτρου, είναι πραγματικά,

τέτοια που δεν επιτρέπει καμία σύγκριση. Για να νικήσει τις αποστάσεις, τα βουνά, τα ποτάμια και τις θάλασσες, ο αρχαίος άνθρωπος (όπως και όλες οι γενιές πριν και μετά από αυτόν έως τον 19ο αιώνα) δεν διέθετε άλλο μέσο από την αντοχή των ποδιών και τη βοήθεια των ζώων στην ξηρά, τη δύναμη των χεριών και την ικανότητα να ελέγξει τη δύναμη των ανέμων στη θάλασσα. Η έκταση της νησιωτικής και ο ορεινός χαρακτήρας της μεσόγειας Ελληνικής χώρας ευνοούσαν τη θαλάσσια επικοινωνία και το άνοιγμα στη μεγάλη Μεσόγειο. Τόσο περισσότερο δύσκολη ήταν η μετακίνηση στην κατακερματισμένη σε πολλές ανεξάρτητες - όχι πάντα φιλικές μεταξύ τους - κοινότητες, χώρα. Οι δρόμοι ήταν λιγοστοί και σε κακή κατάσταση, καθώς η συντήρηση ενός οδικού δικτύου που ξεπερνούσε τα όρια της πόλης απαιτούσε τη συμφωνία και τη συνεργασία των γειτόνων, υπόθεση ούτε εύκολη, αλλά συχνά ούτε και επιθυμητή. Χαρακτηριστικά μόνο η Σπάρτη ως η κατεξοχήν στρατιωτική δύναμη της Πελοποννήσου είχε φροντίσει (όπως πριν η Περσική και μετά η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία) για την κατασκευή ενός δικτύου δρόμων, που εξυπηρετούσε τη συγκέντρωση της

σοδειάς της ειλιωτικής χώρας του Έλους και της Μεσσηνίας στο κέντρο της εξουσίας, και τις μετακινήσεις του στρατού μέσα στην ελεγχόμενη περιοχή της Πελοποννήσου. Διαφορετικό, το οδικό δίκτυο που ένωνε τους αττικούς δήμους με το άστυ των Αθηνών ήταν φτιαγμένο για να διευκολύνει την καθημερινή μετακίνηση των πολιτών και των προϊόντων στο πολιτικό και οικονομικό κέντρο (εικ. 1,2). Η χάραξη των αττικών δρόμων, ευθύγραμμη για αρκετά χιλιόμετρα στις πεδιάδες και με ομαλή πορεία στο μέσον της πηλιάς, απέφευγε τις κλειστές καμπύλες, όπου οι άμαξες (που δεν διέθεταν τιμόνι) δεν μπορούσαν να στρίψουν. Προτιμούσαν έτσι την ευθύγραμμη κατακόρυφη πορεία σε κλίσεις έως και 15%. Ως προς την κατασκευή δεν υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στις κεντρικές αρτηρίες (Ιερά Οδός, αμαξιοί οδοί για τον Πειραιά, τα Μεσόγεια και τη Λαυρεωτική) και τις αγροτικές οδοί (εικ. 3). Τους δρόμους ορίζουν χαμηλοί τοίχοι, συνήθως οι μάντρες των χωραφιών και κατά διαστήματα (ιδιαίτερα στις εξόδους του άστεως και κοντά στα κέντρα των δήμων) ταφικά μνημεία. Το πλάτος κυμαίνεται, ανάλογα με τη σημασία του δρόμου, από 3- 3,50 μ. (που επιτρέπουν

τη διασταύρωση δύο αμαξών) έως το πολύ 5 ή 6 μ. Οδόστρωμα πρακτικώς δεν υπάρχει (αρκεί ένα στρώμα πατημένης γης με άμμο και τριμμένα κεραμίδια), εκτός από εκεί που χρειάζεται κάποια εξυγίανση του εδάφους. Στις βραχώδεις περιοχές λαξεύονται τροχιές για τα αμάξια, έτσι ώστε αυτά να κυκλοφορούν σε κα-



Εικ.1 Το οδικό δίκτυο της αρχαίας Αττικής



Εικ.2 Αρχαίος δρόμος παράλληλος της λεωφόρου Σπών - Λούτσας



Εικ. 3 Μεταφορά αγροτικών προϊόντων στους δρόμους της Αττικής τον 6ο αι π.Χ.

θορισμένη πορεία και να αποφεύγεται ο κίνδυνος ολίσθησης. Η δυσκολία (ενδεχομένως με τραγικές συνέπειες, ας θυμηθούμε την ιστορία του Οιδίποδα), που παρουσιαζόταν στη συνάντηση δύο αμαξών αντιμετωπιζόταν με παρακαμπτήρια τμήματα (εκτροπές). Ο σεβασμός των Ελλήνων για την ιερότητα του περιβάλλοντος, αλλήλ και το πρακτικό (οικονομικό) πνεύμα που διέπει την οδοποιία τους, αναγνωρίζεται στον τρόπο που αποφεύγουν μεγάλες επεμβάσεις στο τοπίο. Τα τεχνικά έργα περιορίζονται σε μικρής έκτασης αναλήμματα και ακόμη σπανιότερους εκβραχισμούς (ορυκτούς δρόμους). Εξαιρετικά σπάνιες είναι και οι γέφυρες (γνωστές είναι οι γέφυρες της Ιεράς Οδού στον Κηφισό και στους Ρειτούς (λίμνη Κουμουνδούρου στο Σκαρμαγκά). Το τοπίο συμπληρώναν πηγάδια, κάποια μικρά αγροτικά ιερά και σε αραιά διαστήματα πανδοχεία. Αν ένας Αθηναίος χρειαζόταν μία ή δύο μέρες για να πάει (με τα πόδια πάντα) να εισπράξει τα νοίκια του στα ορυχεία της Λαυρεωτικής, και ο Κικέρων τρεις μέρες για το Σούνιο με το πλοίο, που ήθελε τρεις εβδομάδες για να πάει και νάρθει στην Αλεξάνδρεια ή δύο για Σικελία, τα ίδια ισχύει και για την ταχύτητα της αλληλογραφίας και γενικά της πληροφόρησης, που κατά κανόνα

ακολουθούσε τους ίδιους δρόμους (κανονικό ταχυδρομείο για την κρατική όμως μόνο αλληλογραφία θα συναντήσουμε μόνο στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία). Μήπως δεν είναι με ένα εμπορικό καράβι που έφτασε σε ένα κουρείο στον Πειραιά η είδηση της ολολήρωτικής καταστροφής του εκστρατευτικού σώματος στη Σικελία; Μόνο κάτω σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, αναλαμβάνει τη μεταβίβαση του μηνύματος ένας επαγγελματίας αγγελιοφόρος (ημεροδρόμος) όπως ο Φειδιππίδης, ο οποίος πάλι θα χρειαστεί τρεις μέρες για να πάει και να 'ρθει στη Σπάρτη. Και όταν οι Αθηναίοι μεταμελημένοι για την απόφασή τους να εξολοθρεύσουν τους Μυτιληναίους, θα στείλουν μια τριήρη που για να προλάβει τη σφαγή, θα ακολουθήσει ένας πραγματικός αγώνας δρόμου για τη σωτηρία: θα χρειασθείοι ναύτες (όπως ήξεο ο Θουκυδίδης) να κωπηλατούν τρώγοντας αλεύρι ζυμωμένο με κρασί και λάδι, και να κοιμούνται με βάρδιες καθώς οι υπόλοιποι τραβούσαν κουπί. Ας σημειώσουμε ότι ταχύτητα μιας τριήρους που έπλεε με κουπιά και πανιά συγχρόνως έφθανε τους 10 το πολύ κόμβους. Μόνο η αγγελιοφόρος των θεών η Ίρις και ο κήρυκας Ερμής είχαν φτερά (**Εικ. 4**).

Βέβαια υπάρχει πάντα η πανάρχαια μέθοδος των φωτεινών σημάτων. Είναι με αυτό τον τρόπο που οι Μυκήνες πληροφορούνται (στον Αγαμέμνονα του Αισχύλου) την πτώση της Τροίας. Τον 4ο αιώνα π.Χ. ένα οδολόγιο σύστημα φρυκτωριών (φρουριών και πύργων) που συνδέει τα σύνορα με το άστυ χρησιμεύει για την έγκαιρη ειδοποίηση για την εισβολή και τις κινήσεις του εχθρού (**Εικ. 5**). Την περιγραφή της λειτουργίας του πρωτόγονου αυτού οπτικού τηλεγράφου μας δίνει ο Ποθύβιος, από ένα χαμένο

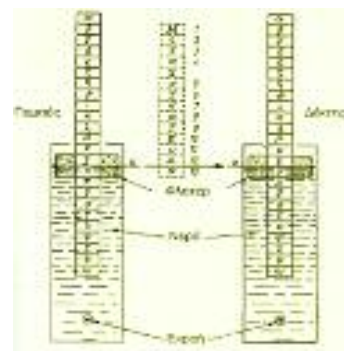
κείμενο του 4ου αι. (**Εικ. 6**): Αυτοί που επιθυμούν να μεταβιβάσουν ο ένας στον άλλο κάποια επείγουσα πληροφορία με φωτεινά σήματα πρέπει να κατασκευάσουν δύο πύργους σκευή ακριβώς του ίδιου μεγέθους... Ακολουθώντας παρασκευάζουν δύο πώματα από φελλό ελαφρώς στενότερα από το πλάτος του χείλους των αγγείων και στη μέση του φελλού μήγουν ράβδο με ίσο αριθμό ευκρινώς υπογραμμισμένων υποδιαίρεσεων. Οι υποδιαίρεσεις είναι κάθε 3 δάκτυλα, και σε κάθε μία από αυτές γράφεται κείμενο ενός από τα πιο συνηθισμένα και γενικά πολεμικά μηνύματα, π.χ. στην πρώτη υποδιαίρεση «εισβολή ιππέων», στη δεύτερη «εισβολή βαρέων οπλιτών», στην τρίτη «ψιλήν» μετά «πεζοί και ιππείς», «πλοία», «σιτάρι» κλπ... Αφού γίνουν αυτά, φροντίζει να τρυπηθούν με προσοχή τα αγγεία, ώστε οι τρύπες να έχουν ακριβώς την ίδια διάμετρο και να αφήνουν ακριβώς την ίδια ποσότητα νερού... Αφού γίνει ο απαραίτητος έλεγχος για την ταυτόχρονη και με ίση ταχύτητα απορροή στα δύο αγγεία, τότε αυτά μεταφέρονται και εγκαθίστανται στις δύο φρυκτωρίες που προορίζονται να επικοινωνούν μεταξύ τους. Όταν συμβεί κάποιο γεγονός από τα αναγραφόμενα στη ράβδο, ο φρουρός που αντιλαμβάνεται το γεγονός πρέπει να σηκώσει ψηλά το δαυλό και να παραμείνει σ' αυτή τη στάση έως ότου δει και τον άλλο με τον οποίο επικοινωνεί να κάνει το ίδιο. Τότε και οι δύο κατεβάζουν συγχρόνως τους δαυλούς και βγάζουν τις τάπες, αφήνοντας το νερό να τρέξει. Όταν, καθώς κατεβαίνει ο φελλός η υποδιαίρεση με το μήνυμα που πρέπει να μεταδοθεί φθάσει στο χείλος του αγγείου, τότε ο αποστολέας του μηνύματος πρέπει να σηκώσει αμέσως το δαυλό. Ο παραλήπτης με τη σειρά του κλείνει αμέ-



Εικ. 4 Ίρις, η αγγελιοφόρος των θεών σε ερυθρόμορφο αγγείο των μέσων του 5ου αι. π.Χ.



Εικ.5 Το αμυντικό σύστημα της Αττικής τον 4ο αι. π.Χ. (φρούρια, πύργοι, δρόμοι και γραμμές οπτικής σύνδεσης)



Εικ.6 Αναπαράσταση του οπτικού τηλεγράφου του Αινεία του τακτικού (4ος αι. π.Χ.)



Εικ. 8α-β Η λακωνική σκυτάλη. Αποστολέας και παραλήπτης του μηνύματος έχουν δύο ακριβώς όμοιες ράβδους. Το μήνυμα, γραμμένο σε μια ταινία, μπορεί να αναγνωσθεί μόνο όταν τυλιχθεί γύρω από τη σκυτάλη.



Εικ.7 Τα αρχαϊκά αλφάβητα των ελληνικών πόλεων εξέλιξη του φοινικικού και πρόδρομος των ιταλιωτικών



Εικ.9α Το ορόσημο του 5ου αι. απευθύνεται στον περαστικό πληροφορώντας τον: *Ηρόος είμιτες Αγώρας. Από την πλευρά του το κύπελλο του 700 π.Χ. από την Μεγάλη Ελλάδα υποσχεται έρωτες στον πότη: Νέστορος εἰμιλί εὐποτίονι ποτέρσιον \ ἡος δ' α<ν> τόδε πίλεισι ποτερίσι αὐτίκα κενόν {να} ἡμέριος ἡαιρίεσει καλλιστειφάινω Αφροδίτες*

σως την τάπα και διαβάζει το μήνυμα στην υποδιαίρεση που βρίσκεται στο χείλος του δικού του αγγείου.

Στην ίδια λογική βασίζεται και η σπαρτιατική σκυτάλη, ένα από τα ελάχιστα γνωστά (από την περιγραφή του Πλούταρχου) εργαλεία κρυπτογράφησης (**Εικ. 7**), μιας τέχνης που θα γνωρίσει μεγάλη δημοσιότητα στα νεότερα χρόνια. Τα υπόλοιπα είναι περισσότερο ανεκδοτικά, όπως η ιστορία για το μήνυμα που έγραψε ο Ιστιάος στο ξυρισμένο κεφάλι του δούλου του πράγμα που σημαίνει μια σημαντική αναμονή για την αποστολή μέχρι να μεγαλώσουν τα μαλλιά του φορέα του μηνύματος. Ιστορικά αξιοπερίεργα όλα αυτά, ευρηματικά ίσως αλλιά και συγχρόνως παιδαριώδη δείγματα μιας πολυσυζητημένης - ως προς τα αίτια της - τεχνολογικής καθυστέρησης που πολύ λίγο ενδιαφέρουν αυτόν που πραγματικά θέλει να καταλάβει την προσφορά της αρχαιότητας στο σημερινό κόσμο.

Τελείως διαφορετικά έχουν τα πράγματα από τη στιγμή που θα προσπαθήσουμε να καταλάβουμε την επικοινωνία όχι ως το μηχανισμό διακίνησης μηνυμάτων (ΜΕ) ή προσώπων (ΜΜ) που προαναφέραμε, αλλά ως αυτό στο οποίο στοχεύει ή πρέπει να στοχεύσει οποιοδήποτε τέτοιος μηχανισμός: την ποιότητα του σύνδεσμου ανάμεσα στους ανθρώπους. Κάτι που φαίνεται για παράδειγμα στη διαφορά (σε διάρκεια και βάθος) ανάμεσα στην επαφή μέσα από την ξεχασμένη ταχυδρομική αλληλογραφία και εκείνη τη στιγμιαία μέσα από τα κύματα του τηλεφώνου ή ακόμα και την εικόνα του skype, την παραστατική δύναμη και τους ανοικτούς φαντασιακούς ορίζοντες ενός κειμένου σε σύγκριση με την περιορισμένη στο πλαίσιο και στην πρόθεση της εικόνα ή αυτό που διακρίνει τη συμμετοχή στα γεγονότα από τη θέασή τους, τη βίωση «του ελέου και φόβου» στη θεατρική παράσταση από το μηχανικά επαναλαμβανόμενο suspense του κινηματογραφικού έργου. Μέσα σ' αυτό το πάντα κάπως αντιδραστικό (αρχαιολογικό) πνεύμα θα προσπαθήσουμε να δούμε πώς στο περιορισμένο πλαίσιο της γεωγραφικά και πολιτικά κατακερματισμένης Ελλάδας, που ένωνε μόνο η κοινή γλώσσα και οι κοινές παραδόσεις, μήκαν όχι μόνο οι βάσεις αλλιά και οικοδομήθηκε το τέλειο παράδειγμα μιας ανθρώπινης μορφής επικοινωνίας, ενός δικτύου που επρόκειτο να ενώσει σε όλα τα επίπεδα - όχι με την έννοια της καταπιεστικής κοινωνίας της αιδοῦς του χωριού - ἄλλα ενός ελεύθερου και δημιουργικού δημόσιου χώρου - την αρχαία

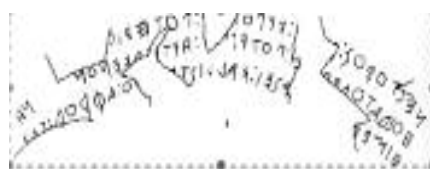
ελληνική πόλη, και όπως αργότερα ονειρεύτηκε ο ουμανισμός θα έπρεπε να ενώσει ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Ποιές είναι οι θεμελιώδεις εκείνες αρχές της επικοινωνίας που χρωστάμε στην αρχαία Ελλάδα; Από τη μια είναι η καλλιέργεια της γλώσσας, ως του κετεξοχίν οργάνου επικοινωνίας, η δημιουργία του μοναδικού εργαλείου, που ήταν το αλφάβητο, του βιβλίου ως οχήματος συγκροτημένης γνώσης και της συγκέντρωσης της γνώσης στη βιβλιοθήκη. Από την ἄλλη η μαθήτευση ενός ολόκληρου πληθυσμού στην επί ίσοις όροις και με απόλυτη ελευθερία άσκηση της πολιτικής στην εκκλησία, της δίκαιης κρίσης στα λαϊκά δικαστήρια, το βάθεμα τέλους στα μεγάλα ηθικά και πολιτικά προβλήματα στο θέατρο, στοιχεία όλα αυτά μιας συνεχούς επικοινωνίας που γέννησαν τη διαλεκτική και τη ρητορική, και μεγάλους άνδρες και αιώνια έργα.

Αρχίζοντας από το θεμέλιο της επικοινωνίας, είναι η (τεχνητή) γλώσσα της ποίησης του Ομήρου και του Ησιόδου που ένωσε - δίνοντας κοινό τρόπο έκφρασης και κοινά ιδανικά (την ηλιεφόρμα των ηρωϊκών ιδανικών της αρετής και της φιλοξενίας) στο μοιρασμένο σε φυλετικές οικογένειες και σε ἄπειρες - ὅσα και τα τοπία και οι πόλεις - διαλεκτικές παραλληλαγές ελληνισμό, ιδανικά που θα αποτελέσουν τη βάση για την ανάπτυξη ενός κοινού ελληνικού, αργότερα παγκόσμιου πολιτισμού.

Το δεύτερο μεγάλο βήμα υπήρξε η κωδικοποίηση του λόγου στη γραφή. Είναι εδωπάρι οι Έλληνες, που αν δεν την εφεύραν, της έδωσαν προσαρμόζοντας (ήδη στο τέλος του 9ου ή στις αρχές του 8ου αιώνα π.Χ.) τα φοινικικά αλφάβητα στις φωνητικές απαιτήσεις της ινδοευρωπαϊκής γλωσσικής οικογένειας, την ευέλικτη αλφαβητική μορφή (**Εικ. 8**), που θα μεταφέρει στο χρόνο και στο χώρο τη φωνή των θεών της Ιλιάδας και των ανθρώπων της πόλης, ακόμα και των άψυχων πραγμάτων, που στις αρχαϊκές επιγραφές βλέπουμε να μας μιλάνε στο πρώτο πρόσωπο (**Εικ.9**).

Είναι συγχρόνως με τη γένεση της ελληνικής πόλης και σε στενή με αυτή αλληλοεξάρτηση, που η γραφή θα αποκτήσει το βασικό επικοινωνικό ρόλο που θα επιτρέψει πολύ γρήγορα την οικοδόμηση αυτού του περίφημου δικτύου επικοινωνίας σε όλα τα επίπεδα, που συνθέτει τη μοναδική κληρονομιά της πραγματικής δημο-



Εικ. 10. Το παλαιότερο γνωστό νομικό κείμενο: ο κώδικας των νόμων του Χαμουραμί, περί το 1770 π.Χ. Μουσείο Λούβρου

κρατίας.

Την αρχή αναγνωρίζουμε στη δημοσίευση των νόμων, την κοινοποίηση σε μορφή αναλλοίωτη «στην πέτρα και στο χαλκό» όχι ηθικών εντολών (όπως ο Νόμος του Μωϋσή), ή προσταγών και ποινών, σε μια γραφή που ίλιγο μόνο κατανοούσαν, όπως ο πρώτος γνωστός γραπτός νόμος (αυτός του Χαμπουραμπί) (εικ. 10), αλλά με τη καταγραφή των κοινά αποδεκτών κανόνων, που ο καθένας μπορεί να διαβάσει, να συζητήσει και να κρίνει. Το πνεύμα και τις δυσκολίες που συναντά ο νομοθέτης στη σύνταξη των νόμων περιγράφει ωραία ο Πλούταρχος στο βίο του Σόλωνα (25.6): όταν ο Σόλων εισήγαγε τους νόμους του, πολλοί πήγαιναν καθημερινά σ' αυτόν, άλλοι επιαινώντας, άλλοι κατηγορώντας ή συμβουλεύοντας τον να προσθέσει στα κείμενα ή να αφαιρέσει ό,τι τους ερχόταν στο μυαλό. Οι περισσότεροι όμως του ζητούσαν και μάλιστα επίμονα να τους εξηγήσει τι ήέει κάθε νόμος και να ερμηνεύσει το νόημα του. Η δημοσίευση των νόμων θα σηματοδοτήσει μαζί με την ισονομία, την ουσιαστική γέννηση της πόλης στην Ελλάδα. Από τότε χρονολογούνται τα ονόματα των πρώτων νομοθετών όπως ο Ζάλευκος και ο Σόλων και οι πρώτες μνημειώδεις καταγραφές των νόμων, όπως ο περίφημος νόμος της Γόρτυνας της Κρήτης (εικ. 11). Για τον Αθηναίο του 5ου αιώνα η καταγραφή των νόμων είναι η εγγύηση της δημοκρατίας: μια ιδέα που τη διατυπώνει ξεκάθαρα ο Ευρυπίδης με το στόμα του Θησέα στις Ικετίδες του: στην τυραννία κοινοί νόμοι για όλους δεν υπάρχουν, ένας εξουσιάζει και έχει νόμο τη θέλησή του, αρα δεν υπάρχει καμία ισότητα. Όταν όμως οι νόμοι είναι γραμμένοι, φτωχός και πλούσιος στέκουν πάντοτε ίσοι. Μπορούν και οι πιο αδύνατοι με θαρραλέα γλώσσα να απαντήσουν στον πλούσιο που τους κακολογεί, και αν έχει δίκαιο, ο μικρός νικάει το μεγάλο.

Προϋπόθεση για τη λειτουργία της γραφής ως μέσου επικοινωνίας είναι η γενίκευση της χρήσης της. Από τις πληροφορίες για τα αρχαία σχολεία που βρίσκουμε στον Ηρόδοτο είναι βέβαιο ότι τον 5ο αι. οι περισσότεροι (και όχι μόνο στην Αθήνα) ήξεραν τουλάχιστον (όπως ο αλφαντοπώλης στους Ιππείς) κάτι γραμματικά κι αυτά κουτσά - στραβά. Το μαρτυρεί η πληθώρα των σημειώσεων (graffiti με σκαπτικά σχόλια ή παραγγελίες) και σύντομων επιστολών σε όλα τα υλικά κυρίως σε σπασμένα κεραμικά (όστρακα) και η ίδια η διαδοχασία του εξοστρακισμού, που τεκμηριώνουν χιλιάδες

όστρακα που βρέθηκαν στις ανασκαφές της Αγοράς (εικ. 12). Το δείχνει και ο χλευασμός που συνοδεύει τον αγράμματο στην κωμωδία και σε πολλά ανέκδοτα, όπως αυτό για τον Αριστείδη να χαράζει το όνομα του στο όστρακο, ένα από τα πολλά που θα τον καταδικάσουν σε εξορία.

Στην ελευθερία της σκέψης που – παρά τις όποιες εκρήξεις της μισαλληοδοξίας (γνωστότερη και πιο τραγική είναι η δίκη του Σωκράτη) χαρακτηρίζει τις ελληνικές πόλεις και πρώτα από όλες την Αθήνα χρωστάμε αν όχι τη γένεση, τουλάχιστον τη διάδοση του βιβλίου, ένα βασικό βήμα στη μετάβαση από τη κοινωνία του προφορικού σ' αυτή του γραπτού λόγου στην οποία ζούμε (για πόσο άραγε ακόμη); Αρχικά τα χειρόγραφα είναι λίγα, τα μεγάλα έργα, όπως τα ομηρικά έπη και οι ιστορίες του Ηροδότου διαβάζονται σε δημόσιες συγκεντρώσεις, οι δικανικοί λόγοι αποσπνίζονται, τα θεατρικά έργα παίζονται. Οι πρώτες βιβλιοθήκες, για τους οποίες έχουμε πληροφορίες ανήκουν στους πεφωτισμένους τυράννους του 6ου αι. ένα Πεισίστρατο και ένα Πολυκράτη, αλλά στα μέσα του 5ου αιώνα υπάρχουν ήδη βιβλιοπωλίες, και δαπανώνται μεγάλα ποσά για την αγορά βιβλίων. Η πρώτη συστηματική βιβλιοθήκη, πρότυπο της μεγάλης βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας ήταν αυτή του Αριστοτέλη. Οι βιβλιοθήκες ωστόσο θα ανοίξουν για το κοινό μόλις στη ρωμαϊκή εποχή (εικ. 13 α-β).

Αν το γραπτό κείμενο είναι το μέσο, ο κατεξοχήν χώρος της επικοινωνίας και της δημοσιότητας είναι η αγορά. Εδώ, στη Βασίλειο στοά, ήταν εκτεθειμένοι σε δημόσια θέα οι νόμοι του Σόλωνα. Με την ανάρτηση σε γραπτούς πίνακες (λευκώματα) (εικ. 14) όλων των αποφάσεων της πόλης, με τη χάρση στις στήλες των σπουδαιότερων ψηφισμάτων, συνθηκών, συμμαχιών, απολογισμών και καταλόγων των αρχόντων, των τιμών για τους ξένους και ντόπιους ευεργέτες, που ο καθένας μπορούσε να διαβάσει και να κρίνει, επιβεβαιωνόταν ως ο βασικός στόχος της δημοσιότητας: η κατοχύρωση του κύρους και της διάρκειας των αποφάσεων της κοινότητας και η εξασφάλιση της διαφάνειας, προϋπόθεση εκ των ουκ άνευ της δημοκρατίας.

Η επίσημη γραπτή πληροφόρηση δεν έχει ωστόσο παρά μόνο δευτερεύοντα ρόλο στη γενική επικοινωνική λειτουργία της αγοράς. Η αγορά, τον ανεπανόλητο ρόλο της οποίας στη ζωή της πόλης δεν μπορεί να αποδόσει κανείς με ένα



Εικ. 11 Τμήμα από τους Νόμους της Γόρτυνος. 5ος αι. π.Χ.



Εικ. 12 Σωρός οστράκων από την Αγορά με ονόματα προτεινόμενων για εξοστρακισμό 5ο αι. π.Χ.



Εικ. 13α Αναπαράσταση της διάταξης των βιβλίων (σερολή) στα ράφια της βιβλιοθήκης



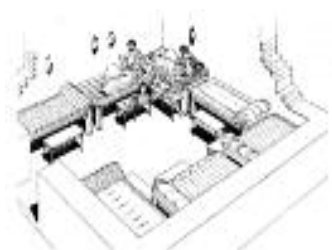
Εικ. 13β Ο κανονισμός της βιβλιοθήκης του Πανταίνου στην Αγορά: Βιβλίον οὐκ ἐξελεχθήσεται ἐπειδὴ μὴ σάμεν. Ἀνυγίσσεται ἀπὸ ὥρας πρώτης μέχρι ἑκτῆς



Εικ. 14 Πίνακες των επιστρατευομένων κατά φυλήν ανηρτημένοι στο μνημείο των επωνύμων, κάτω από τον αντίστοιχο ήρωα της φυλής



Εικ. 15 α-β Τα ερείπια του εργαστηρίου του Σίμωνος στην Αγορά όπου εσύχναζε ο Σωκράτης (το όνομα του Σίμωνος αναγνωρίζεται στη βάση αγγείου). Λέγεται ότι από τις σημειώσεις που κρατούσε ο Σίμων δημοσίευσε σε βιβλίο 33 σωκρατικούς διαλόγους, που γι' αυτό ονομάστηκαν «σκυτικοί»



Εικ. 16 Αναπαράσταση ανθρώπων

αντίστοιχο σύγχρονο όρο (παρά τις σύγχρονες καταχρηστικές αναφορές στα διάφορα fora) δεν είναι απλώς ή μόνο η κεντρική πλατεία. Είναι ο κατεξοχήν τόπος της κοινότητας, ο πυρήνας της πολιτικής, της κοινωνικής και εμπορικής ζωής της πόλης, χώρος επίδειξης της δόξας της πόλης και σε κάποια μέρη ατιμωτικής έκθεσης των τιμωρημένων, με λίγα λόγια το απόλυτο κέντρο επικοινωνίας των πολιτών. Οι Αθηναίοι δεν κατεβαίνουν εκεί για να διαβάσουν τις ανακοινώσεις για την επιστράτευση και τις αποφάσεις που οι ίδιοι έχουν πάρει στην εκκλησία, αλλά για να συναντηθούν στα κουρεία και τα εμπορικά μαγαζιά, να πληροφορηθούν και να σχολιάσουν την πολιτική και κοινωνική επικαιρότητα και τις φήμες για τον πόλεμο και την ειρήνη και να συζητήσουν, όπως ο Σωκράτης στο παπουτσίδικο του Σίμωνος (**Εικ. 15 α-β**) ή αργότερα ο Ζήνων στην Ποικίλη στοά, για τα νέα ρεύματα στη σκέψη. Οι συζητήσεις συνεχίζονται στον ανδρώνα, επέκταση, που εμφανίζεται συγχρόνως με τη δημοκρατία, του δημοσίου χώρου μέσα στο σπίτι (**Εικ. 16**). Για το Δημοσθένη, ο Αριστογείτων, που δεν συχνάζει στα κουρεία και τα μυροπωλεία ή τα άλλα εργαστήρια της αγοράς, είναι αντικοινωνικός «άσπειςτος, ανίδρυτος, άμεικτος». Είναι χαρακτηριστικό ότι αυτή η συμπεριφορά αποτελεί το ιδανικό αυτών που μισούν τη δημοκρατία, μεταξύ των οποίων και ο Πλάτων όταν μιλάει για το σοφό, ο οποίος «αγνοεί το δρόμο προς την αγορά, ούτε ξέρει που βρίσκεται το δικαστήριο ή το βουλευτήριο ή όποιο άλλο μέρος δημόσιας συγκέντρωσης στην πόλη. Νόμους και ψηφίσματα που συζητούνται ή γράφονται ούτε βλέπουν (οι σοφοί) ούτε ακούνε. Στις ενέργειες των κομμάτων και στην κατάληψη των αξιωμάτων, στις συγκεντρώσεις, στα γεύματα και στα γλέντια με τις αυλήτριες ούτε στον ύπνο τους δεν σκέφτονται πως παίρνουν μέρος».

Η βουλή, η εκκλησία του δήμου και τα δικαστήρια, είναι οι χώροι όπου η επικοινωνία αποκτά επίσημο χαρακτήρα ως υπεύθυνη ανταλλαγή γνώμων και από κοινού λήψη αποφάσεων για τα κοινά. Στον σχολαστικό δημοκρατικό τρόπο λειτουργία τους αναφερόμαστε σε προηγούμενα τεύχη του περιοδικού. Εκείνο που πρέπει να τονισθεί εδώ είναι το πνεύμα επικοινωνίας που καλλιιεργείται μέσα από αυτές τις συγκεντρώσεις όπου κάθε πολίτης, που έρχεται στην Πνύκα από κάθε γωνιά της Αττικής, καλείται να λάβει υπεύθυνα θέση (και αν θέλει να μιλήσει) πάνω στα ζητήματα που απασχολούν την Αθήνα, και στα δικαστήρια να αποφασίσει ακούγοντας τις αντίθετες των αντιδίκων - και ερμηνεύοντας τους νόμους.

Ότι είναι η αγορά για τους πολίτες είναι

για τη νεοθαία το γυμναστήριο. Χώρος άσκησης του σώματος και συγχρόνως πνευματικό κέντρο, τόπος πληροφόρησης, συναντήσεων και διάδοσης των νέων ιδεών, το γυμνάσιο όπου ο Σωκράτης, στις ατέλειωτες συζητήσεις του με τους νέους θα βάλει τις βάσεις για την ύψιστη αυτή μορφή της επικοινωνίας και το μοναδικό εργαλείο για την αναζήτηση της αλήθειας, τη διαλεκτική, θα αποτελέσουν την αφετηρία των πρώτων πανεπιστημίων, της πηλατωνικής Ακαδημίας, και του Λυκείου του Αριστοτέλη.

Τον κατεξοχήν χώρο της επικοινωνίας στην αρχαία Αθήνα αποτελεί όμως το θέατρο. Απευθύνεται στο σύνολο των πολιτών, οι μέρες των παραστάσεων οι εορτές στα Μεγάλα Διονύσια και των Λήναιων είναι μέρες γενικής αργίας. Στην μακρά προετοιμασία των δραματικών αγώνων συμμετέχει ολόκληρη η πόλη. Κάθε φυλή προετοιμάζεται από καιρό με πρόβες για το ανέβασμα στα Μεγάλα Διονύσια, μιας τριημέριας και ενός σατυρικού δράματος. Ολόκληρος ο αθηναϊκός λαός (το Διονυσιακό θέατρο έχει 17.000 θέσεις) θα παρακολουθήσει εκείνες τις μέρες από το πρωί έως το βράδυ και θα κρίνει άμεσα με τη ζωνή συμμετοχή - με τις επευφημίες, το θρήνο (όπως στην περίφημη παράσταση της Αίωσης της Μιλήτου) ή την κατακραυγή του, έμμεσα με την εκλογή των κριτών, συνολικά 30 τραγωδίες και 10 δράματα, γεγονός που δίνει την απάντηση στις κατηγορίες για την αμορφωσιά του «αθηναϊκού όχλου». Το θέατρο δεν είναι όμως, όπως σήμερα, ένα απλό θέαμα, είναι συμμετοχή στην κοινή υπόθεση της πόλης: μέσα από το μύθο η τραγωδία βάζει το θεατή στο επίκεντρο της μοιραίας σύγκρουσης ανάμεσα στις θεϊκές αξίες και τους σύγχρονους προβληματισμούς η κωμωδία χλευάζοντας πρόσωπα και πράγματα, μπροστά τα προβλήματα λειτουργίας της δημοκρατίας.

Η τέλεια αυτή μορφή της επικοινωνίας ήταν ωστόσο - όπως κάθε τέλειο πράγμα - περιορισμένη στο χώρο και τη διάρκεια, εδώ στα στενά εδαφικά όρια και στο χρόνο της ακμής της πόλης. Η επικοινωνία ανάμεσα στις ελληνικές πόλεις - κράτη με την κοινή γλώσσα, το κοινό μύθο και τις κοινές εορτές και το (όχι πάντα ισχυρό) δίκαιο του πολέμου (τα Ελληνων νόμιμα) θα παραμείνει περιορισμένη στις πανηγύρεις των Πανελληνίων αθλητικών αγώνων, στις εμπορικές συναλλαγές και (αν δεν είναι πολύ τολημνή η διατύπωση) στις πολεμικές συναντήσεις. Οι συμμαχίες θα έχουν πάντα ετεροβαρή - συχνά ηγεμονικό (όπως η Πελοποννησιακή και η Αθηναϊκή συμμαχία) χαρακτήρα, ενώ ευρύτερες πολιτικές ενότητες θα έλθουν αργά και θα αφορούν ουσιαστικά το περιώριο της κλασικής πόλης.

Το λιμάνι του Πειραιά σε αριθμούς

Το λιμάνι είναι το μεγαλύτερο επιβατικό λιμάνι του κόσμου και ένα από τα μεγαλύτερα λιμάνια της Ευρώπης:

- έκταση κρηπιδωμάτων 44 χλμ.
- 40.000 αφίξεις και αναχωρήσεις πλοίων ετησίως
- 18.000.000 διακινηθέντες επιβάτες
- 3.000.000 οχήματα
- 500.000 οχήματα εμπορεύματα (car-terminal)
- 2.500.000 εμπορευματοκιβώτια
- Ασκέι έργο σε 7 κλάδους λιμενικής πολιτικής:

Ακτοπλοΐα, κρουαζιέρα car-terminal, Ro-Ro, εμπορευματοκιβώτια, ναυπηγοεπισκευή, περιβαλλοντικές και εφοδιαστικές εργασίες

-Κύριο λιμάνι ακτοπλοΐας, κύριο λιμάνι εξυπηρέτησης κρουαζιεροπλοίων (50%), κύριο λιμάνι μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων (90%), κύριο λιμάνι car-terminal (95%)

-Έχει πιστοποιηθεί από την ESPO και τους Lloyd's ως οικολογικό λιμάνι: εφαρμόζει 15 συνεχή και ανανεούμενα προγράμματα προστασίας περιβάλλοντος για χερσαίο, θαλάσσιο και αέριο χώρο συνολικού κόστος 2.224.000 ευρώ

-Ετήσιος τζίρος:115.000.000 ευρώ

-Αναπτυξιακό πρόγραμμα: 960.000.000 ευρώ

- Έγκριση από Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατασκευής νότιου λιμένα κρουαζιέρας δαπάνης 120.000.000 ευρώ

-Σύμβαση παραχώρησης προβλήτα II και III στη ΣΕΠ Α.Ε. για επενδύσεις ύψους 340.000.000 ευρώ Ο ΟΛΠ Α.Ε. εισέπραξε έσοδα 158.000.000 ευρώ την τετραετία 2010-2013

-Τροποποίηση της αρχικής Συμβασής για νέες επενδύσεις 240.000.000 ευρώ για κατασκευή του δυτικού προβλήτα III ---Καθαρή Παρούσα Αξία των παραχωρήσεων 678.000.000-1.013.000.000 ευρώ

-Με την προωθούμενη συμφωνία: αύξηση της δυναμικότητας των προβλητών II και III από 3.400.000 TEU (κιβώτια σε 6.200.000 TEU (κιβώτια) με εγγυημένο το 4.750.000 TEU (κιβώτια) και ελάχιστο εγγυημένο 3.083.000 TEU (κιβώτια)

-Σταθερό ποσοστό ενοικίου επί του τζίρου στο 24,5% από το 2017. Σήμερα είναι 21,50%

- Σημερινή αξία βάσει δύο διαφορετικών μεθόδων αποτίμησης ανέρχεται σε 1.150.000.000 ευρώ

-Κοινοτικές επιχορηγήσεις στην ΟΛΠ Α.Ε. που θα χαρακτηριστούν ως κρατικές ενισχύσεις ανέρχονται σε 285.000.000 ευρώ.

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ	ΕΠΙΒΑΤΩΝ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΥ	ΔΙΑΚΙΝΗΘΕΝΤΕΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ
ΑΚΤΟΠΛΟΪΑ	5.777.638
ΑΡΓΟΣΑΡΩΝΙΚΟΣ	1.922.340
ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑ ΑΡΓΟΣΑΡΩΝΙΚΟΥ	28.750
ΠΟΡΘΜΙΑΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΡΑΜΑ - ΣΑΛΑΜΙΝΑ	8.183.075
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	15.911.803
ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	2.066.925
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΒΑΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ	17.978.728
ΦΟΡΤΩΘΕΝΤΑ	ΟΧΗΜΑΤΑ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΧΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΠΙΒΑΤΗΓΑ	1.599.768
ΦΟΡΤΗΓΑ	279.610
ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ	13.051
ΔΙΚΥΚΛΑ	809.462
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	2.01.891

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΗ	ΚΙΝΗΣΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ	ΔΙΑΚΙΝΗΘΕΝΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜ.
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΑ	625.914
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ-ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	458.755

Πώς θα συνδεθεί το λιμάνι του Πειραιά με τις

Πρόκειται για τις προτάσεις που κέρδισαν το πρώτο βραβείο του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού σχετικά με τον ανασχεδιασμό του κτιρίου του αποθηκευτικού σταθμού σιτηρών (SILO) και του περιβάλλοντος χώρου του σε Μουσείο Εναλίων Αρχαιοτήτων στην «Πολιτιστική Ακτή Πειραιά». Μια μελέτη που όταν υλοποιηθεί θα συνδέσει με μοναδικό τρόπο το λιμάνι του Πειραιά με τις ενάλιες αρχαιότητες, παρουσιάστηκε πρόσφατα στο Συμβούλιο Μουσείων.

Έξι νέοι αρχιτέκτονες, οι Ευάγγελος Αντωνόπουλος, Θάληεια Βέττα, Γιώργιος Γαβαλάς, Μάρω Ρήγα, Αναστασία Σταμούλη και Μαρία Πυθαρινού, ένωσαν τις δυνάμεις τους για τον συγκεκριμένο σκοπό, ο οποίος ευοδώθηκε με τον καλύτερο τρόπο. Από τα πιο εντυπωσιακά σημεία της παρουσίασης ήταν το βίντεο που αφορούσε στο νέο κτίριο, έτσι όπως θα διαμορφωθεί με τις νέες επεμβάσεις, οι οποίες του προσδίδουν μια εικόνα πελώριου καραβιού. Μια εξηρησιονιστική διάθεση διαπνέει τη νέα σύλληψη για το κέλυφος του Μουσείου, που θα στεγαστεί σε ένα από τα πιο αξιόλογα δείγματα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής της δεκαετίας του '30 και τοπόσημο του Πειραιά.

Το μουσειακό συγκρότημα αποτελείται από έξι κτιριακές μονάδες, που καταλαμβάνουν δέκα επίπεδα, τα οποία εξελίσσονται καθ' ύψος από -3,5 μέτρα έως +39,10μ. Σύμφωνα με τη μελέτη, θα διατηρηθεί μέρος του κτιρίου ΣΙΛΟ, με τη νοτιοανατολική όψη να αποκαθίσταται στην αυθεντική της μορφή, ενώ διατηρείται και το μεγάλο τυφλό τοιχίο από σκυρόδεμα. Στην ίδια πλευρά θα δημιουργηθεί η κύρια είσοδος του Μουσείου. Στο βόρειο τμήμα του ΣΙΛΟ, στο σημείο όπου βρίσκονταν τα γραφεία του ΟΛΠ (τα οποία θα κατεδαφιστούν), θα προστεθεί ένα νέο κτίριο, που θα στεγάζει τα εργαστήρια συντήρησης, τις αποθήκες του Μουσείου και τον υπόγειο χώρο στάθμευσης.



ενάληδες αρχαιότητες - Τι προβλέπει μελέτη

Αναδημοσίευση από τον ιστότοπο του ΣΚΑΪ – πηγή: ΑΠΕ

Φουτουριστικό χαρακτήρα έχει η φόρμα, η νέα κτιριακή μονάδα από μέταλλο, που θα κατασκευαστεί στην καρδιά του κεντρικού κτιρίου - αφού πρώτα αφαιρεθεί μεγάλο μέρος του όγκου των κυψελίων -, αφήνοντας ελεύθερο το ισόγειο επίπεδο. Το σχήμα της φόρμας θα θυμίζει πηλοίο, ενώ το κόκκινο χρώμα με το οποίο θα βαφτεί δεν επιλέχθηκε τυχαία, καθώς στόχος των μελετητών είναι να ανακαλέει τις προστατευτικές βαφές της γάστρας των πηλοίων. Ο ταινιόδρομος θα διατηρηθεί, με τον ισόγειο ανοιχτό χώρο του διώροφου επιμήκους κτιρίου να αξιοποιείται μερικώς και τον όροφό του να διατηρείται κατά το μεγαλύτερο μέρος. Θα διατηρηθούν επίσης οι τρεις γερανοί, ενώ στο νοτιότερο άκρο του υπαίθριου χώρου του μουσείου θα δημιουργηθεί ένα κτίριο καταδύσεων, που θα περιλαμβάνει πισίνα, που θα χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικές καταδύσεις.

Οι έξι θεματικοί άξονες της έκθεσης θα αναπτύσσονται παράλληλα με τη διάταξη των εκθεσιακών χώρων. Όπως έχει ήδη καθοριστεί από τη μουσειολογική προμελέτη του ΥΠΠΟΑ, οι τέσσερις κύριοι άξονες θα διαμορφωθούν στο σώμα της νέας φόρμας, ένας άλλος θα αναπτυχθεί σε τμήμα του ταινιόδρομου και στον ένα γερανό, ενώ ο τελευταίος, που θα αφορά τη βιομηχανική ιστορία του κτιρίου, θα διαρθρώνεται στους αυθεντικούς χώρους του. Το κτίριο, που λειτουργεί ως τοπόσημο λόγω της φυσιογνωμίας και της περίοπτης θέσης του, άρχισε να λειτουργεί το 1936. Παρέμεινε σε λειτουργία έως το 2010, ενώ το 2011 εγκρίθηκαν με Υπουργική Απόφαση το κτιριοδογικό πρόγραμμα και η μουσειολογική προμελέτη του Μουσείου Εναλίων Αρχαιοτήτων. Έναν χρόνο αργότερα προκηρύχθηκε ο Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός και τον Φεβρουάριο του 2013 επικυρώθηκαν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού.





Ψηφιακό Μουσείο στην Ακαδημία Πλάτωνος



Ναι στη νέα χωροθέτηση και στη δημιουργία πιο διακριτικής κατασκευής, όχι στην κοπή δέντρων. Αυτό ήταν το συμπέρασμα της γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου για το νέο ψηφιακό μουσείο, προσωρινού χαρακτήρα, που πρόκειται να δημιουργηθεί στην

Ακαδημία Πλάτωνος. Ένα έργο ενταγμένο στο ΕΣΠΑ, που ευελπιστεί να δώσει πνοή σε έναν ιδιαίτερο αρχαιολογικό χώρο, αλλιά και σε μια περιοχή που έχει περάσει πολλή δεινιά.

Όπως τόνισε η κα Λίνα Μενδώνη Γεν. Γραμματέας του Υπουργείου Πολιτισμού, το νέο ψηφιακό μουσείο «απευθύνεται κυρίως σε νέους ανθρώπους, που θα έχουν την ευκαιρία να μάθουν τι συνέβαινε εκεί, ποιος ήταν ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης και τι η ελληνική φιλοσοφία».

Το θέμα της χωροθέτησης της κατασκευής, έτσι όπως τροποποιήθηκε ελαφρώς από τους μελετητές, ήταν το πρώτο που απασχόλησε το Συμβούλιο.

Οι μελετητές έπαισαν την πλειοψηφία των μελών του ΚΑΣ ότι η προηγούμενη χωροθέτηση του κέντρου, λίγα μέτρα βορειότερα από την καινούργια, δεν ήταν η ενδεδειγμένη γιατί θα έπρεπε να κοπούν δέντρα, ενώ δεν συνδέεται νοητά ούτε με την είσοδο του αρχαιολογικού χώρου ούτε με τις παρακείμενες οδούς, συνεπώς και με τη σύγχρονη ζωή των κατοίκων. Επίσης, θεώρησαν ότι η κατασκευή, αν τραβηχτεί πολύ βορειότερα, δεν θα εξυπηρετεί τα ΑμεΑ, που θα πρέπει να διανύουν αρκετά μεγαλύτερη απόσταση. Η μορφή του, πάντως, απασχόλησε πολλή μέλη του ΚΑΣ, που έκριναν ότι τα βαριά υλικά και το σχήμα του, έτσι όπως «επιβάλλεται» στον χώρο, δεν συνάδει με την περιοχή. Γι' αυτό και στην τελική γνωμοδότησή του, το Συμβούλιο έκρινε ότι θα πρέπει να γίνουν κάποιες μορφολογικές αλλαγές.

Εργασίες αποκατάστασης στο Ιερό του Θέρμιου Απόλλωνα



Το Ιερό του Θέρμιου Απόλλωνα, που χρονολογείται στον 7ο αι. π.Χ., χτίστηκε πάνω σε κτίριο της Πρώιμης Εποχής του Σιδήρου (Μέγαρο Β), ενώ τμήμα του καλύπτει το Μέγαρο Α, όπως ονομάζεται το μεγαλύτερο και σπουδαιότερο κτίριο του προϊστορικού οικισμού, που κατα-

στράφηκε περί τα 1200 π.Χ. Με διαστάσεις περίπου 38x12 μ., το Ιερό περιλάμβανε εσωτερική κιονοστοιχία από 12 ξύλινους κίονες, η οποία στήριζε τη δίριχτη στέγη. Μυθολογικά θέματα που σχετίζονταν με τον Περόεα, τη Μέδουσα, τις κόρες του Προίτου, την Απολλωνία τριάδα (Λητώ, Απόλλωνας, Άρτεμις) κ.ά. στόλιζαν τα χρωματιστές πήλινες μετόπες του μνημείου, που αποτελούν τα πρωμότερα δείγματα ζωγραφικής σε μνημειακή κλίμακα. Από αυτές τις μετόπες οι έξι εκτίθενται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

Μέχρι στιγμής έχουν συντηρηθεί και καθαριστεί αρκετά τμή-

ματα του ναού, τα σημερινά ερείπια του οποίου χρονολογούνται στα τέλη του 3ου αι. με αρχές του 2ου αι. π.Χ., ενώ οι εργασίες συνεχίζονται με τις συγκολληθείσες δύο θραυσμένων θρανίων. Στο πλαίσιο του παραπάνω έργου, το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο έδωσε τη συγκατάθεσή του στη συμπληρωματική μελέτη που αφορά στη συντήρηση δομικού υλικού από τον ναό. Οι προτάσεις που εγκρίθηκαν από το ΚΑΣ αφορούν εργασίες συντήρησης σε 26 επιπλέον δόμους του Ιερού, σε τρία σπασμένα θρανία του βόρειου τοίχου της Ανατολικής Στοάς και στην τοιχοποιία της, καθώς και στην τοιχοποιία του Μεγάρου Α και όπου αλλού κριθεί απαραίτητο για τη διατήρηση της συνοχής της.

Μέγαρο: ένας τεράστιος αρχαιολογικός χώρος



Τα Μέγαρο και η ευρύτερη περιοχή τους κηρύσσονται σε έναν τεράστιο αρχαιολογικό χώρο, έκτασης περίπου 40.000 στρεμμάτων, μετά την ομόφωνη θετική γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και ύστερα από την πρόταση της Γ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, στην οποία συμπεριλαμβάνονται κηρύξεις παλιών και νέων θέσεων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, όπως

τα δύο λιμάνια της αρχαίας πόλης, οι Παγές στον Κορινθιακό και η Νισαία, σημερινή Πάχη, στον Σαρωνικό Κόλπο.

Ο κατάλογος των μνημείων που έχουν βρεθεί εντός και εκτός πόλης είναι από μόνος του αφορηστικός για την κήρυξη μιας τέτοιας τεράστιας έκτασης σε αρχαιολογικό χώρο: η Κρήνη του Θεαγέους, που ανακαλύφθηκε στην πόλη των Μεγάρων και αποδίδεται στον περίφημο μεγαρίτη αρχιτέκτονα Ευπαλίο - δημιουργό του περιφημού Ευπαλίνειου ορύγματος στη Σάμο - αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα και μεγαλύτερα κτίσματα υδροδότησης του 5ου αι. π.Χ. μαζί με τα πολυάριθμα τεχνικά υδρευτικά έργα που τη συνοδεύουν.

Οι δύο λόφοι της πόλης, όπου βρίσκονταν οι ακροπόλεις της Αϊκάθου και της Καρίας, η αρχαία Αγορά, τμήμα της οποίας αποκαλύφθηκε το 1937, καθώς και τα ατάλαιοι κλασικών ναών, δημόσιων και ιδιωτικών κτηρίων, νεκροταφεία με πλούσια και πανέμορφα κτερίσματα κ.α.

Δρομοποιείται η αποκατάσταση του αρχαίου θεάτρου της Σπάρτης



Έπειτα από την ολοκλήρωση της μελέτης τεκμηρίωσης και αποκατάστασης, του αρχαίου θεάτρου της Σπάρτης, που έγινε με πρωτοβουλία του σωματείου «Διάζωμα» και του πρώην υπουργού Ιωάννη Βαρβιτσιώτη και εκπονήθηκε με χορηγία του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», παίρνει τον δρόμο της επαναθετιουργίας του. Μετά την πρώτη φάση των εργασιών που υπολογίζεται ότι θα κοστίζει περίπου 5 εκατομμύρια ευρώ και θα αφορά στην αποκατάσταση

των αναλημματικών τοίχων, την αποκατάσταση της ορχήστρας και των πέντε πρώτων σειρών των εδωλίων και την ανασκαφική έρευνα στο κοίλο. Το θέατρο θα μπορεί να υποδεχθεί περίπου 700 θεατές, ενώ με τη μελλοντική ολοκλήρωση των εργασιών στο μέσο και ανώτερο κοίλο, ο αριθμός των θεατών θα μπορούσε να ξεπεράσει τα 2.000 άτομα.

Το αρχαίο θέατρο της Σπάρτης βρίσκεται στα βόρεια της σύγχρονης πόλης και στη νότια κλιτύ του λόφου της Ακρόπολης. Αποτελούσε σημείο αναφοράς για την αρχαία Σπάρτη. Η κατασκευή του χρονολογείται στην πρώιμη ρωμαϊκή εποχή, γύρω στο 30-20 π.Χ.

Το θέατρο ξεχωρίζει για το μέγεθός του, την ποιότητα και την πολυτέλεια της κατασκευής του, που αντανakλάται στη χρήση εγχώριου λευκού μαρμάρου. Με διάμετρο κοίλου 141 μέτρα ήταν ίσως το μεγαλύτερο θέατρο στον ελληνικό χώρο. Συγκρίνεται με αυτό της Δωδώνης με διάμετρο κοίλου 136 μέτρα και της Μεγαλόπολης με διάμετρο 131 μέτρα. Υπολογίζεται δε, ότι ήταν σχεδιασμένο για να υποδέχεται 17.000 θεατές, χωρητικότητα που υπερβαίνει κατά πολύ εκείνη του αρχαίου θεάτρου της Επιδαύρου. Στο κυρίως θέατρο υπήρχαν δέκα κλίμακες και εννιά κερκίδες, ενώ στο επιθέατρο 17 κλίμακες και 16 κερκίδες.



Δρομολογήθηκε η ανέγερση νέου Αρχαιολογικού Μουσείου στην Κύπρο



Δρομολογήθηκαν οι διαδικασίες για να αποκτήσει επιτέλους η Κύπρος νέο και σύγχρονο Αρχαιολογικό Μουσείο, στη Λευκωσία. Η προκήρυξη του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού για το νέο κτίριο του Αρχαιολογικού Μουσείου αναμένεται να γίνει

εντός του 2014, εφόσον εγκριθούν πιστώσεις στον προϋπολογισμό του 2015 για τις δαπάνες που θα απαιτηθούν.

Υποβλήθηκε πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, για τη σύσταση της Κριτικής Επιτροπής για τον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, στην οποία θα συμμετέχουν και δύο αρχιτέκτονες εγνωσμένου κύρους από το εξωτερικό. Η διαδικασία του διαγωνισμού, θα περιλαμβάνει δύο ξεχωριστά στάδια: το πρώτο στάδιο θα αφορά την υποβολή σκαριφημάτων ενώ το δεύτερο, την επιλογή οκτώ συμμετεχόντων για υποβολή προσχεδίων.

Στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα μοντέρνο, διαχρονικό δημόσιο κτίριο, το οποίο θα αποτελέσει σημείο αναφοράς στην περιοχή ανέγερσής του, σε βάθος χρόνου, διότι η αρχιτεκτονική είναι θεμελιώδες στοιχείο της ιστορίας, του πολιτισμού και του πηλαιοσίου ζώης μας και αποτελεί μια από τις βασικές καθημερινές εκφράσεις στην καθημερινή ζωή των πολιτών και συγκροτεί την κληρονομιά του αύριο. Η δαπάνη για το έργο υπολογίζεται γύρω στα 10 εκατ. ευρώ.

Δύο νέα Μουσεία λειτουργούν στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας



Δύο Μουσεία του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας - το Ελληνο-ρωμαϊκό Μουσείο και το Σκευοφυλάκιο - εγκαινιάσε ο υφυπουργός Εξωτερικών Κυριάκος Γεροντόπουλος παρουσία του Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.κ. Θεοδώρου, πλήθους προσκεκλημένων και πιστών από την

Αίγυπτο αλλά και την Ελλάδα.

Το πρώτο, στεγάζεται στις υπόγειες υδατοδεξαμενές - μέρος του πολυπλοκου συστήματος υδρεύσεως της Ελληνορωμαϊκής Αλεξανδρείας - που τυχαία ανακαλύφθηκαν προ δεκαετίας κατά τις εργασίες ανακαίνσεως του Πατριαρχικού Οίκου, ένα χώρο που συνιστά από μόνος του μνημείο αρχιτεκτονικής. Μάσκες ταφικές του Νέου Βασιλείου των Φαραώ, κεφαλές πτολεμαϊκές, κιονόκρανα βυζαντινά, εφυσωμένα αγγεία ισλαμικής τεχντροπίας, σύνολα νομισματικά συνυπάρχουν αρμονικά και καλούν το φιλόμουσο επισκέπτη να ανιχνεύσει το διαχρονικό στίγμα ανθρώπων και πολιτισμών στη χώρα του Νείλου.

Το δεύτερο, το Πατριαρχικό Σκευοφυλάκιο, είναι το «πέρασμα» για να προσεγγίσει κάποιος την αίθουσα των χειρόγραφων κωδίκων μέσα από έκθεση εκκλησιαστικών κειμηλίων, που διαγράφουν τη μαρτυρία και διακονία του θρόνου του Αγίου Μάρκου, συχνά σε πείσμα της ερημίας

του χρόνου. Εικόνες της Κρητικής Σχολής αλλά και ρωσικής τεχντροπίας, ευαγγέλια με περίτεχνη στάχωση και σκεύη λειτουργικά, ενδύματα πρωτοεραρχικά, εγκόλπια, μίτρες, τιάρες και ράβδοι ποιμαντορικές Πατριαρχών Αλεξανδρείας συνθέτουν ένα παλίμψηστο πίστης και τέχνης.

Σήμα κινδύνου η κατάρρευση κι άλλου τοίχου στην Πομπηία



Ένα ακόμα κτίσμα ενός από τους πιο φημισμένους αρχαιολογικούς χώρους τον κόσμο, της Πομπηίας, υπέστη σοβαρές ζημιές, όπως μετέδωσαν τα ιταλικά ΜΜΕ. Οι ισχυρές βροχοπτώσεις και ο δυνατός άνεμος προκάλεσαν την κατάρρευση τοίχου ενός αρχαίου καταστήματος στη Βία Σταμπιόνα και κομμάτια γύψου έπεσαν από το γειτονικό Σπίτι της Μεγάλης Κρήνης.

Οι εργασίες αποκατάστασης άρχισαν στα μέσα Δεκεμβρίου, καθώς τα κτίσματα που έχουν υποστεί ζημιές βρίσκονται στην περιοχή για την οποία είχαν ήδη προγραμματιστεί, εργασίες αποκατάστασης με κονδύλια 105 εκατομμυρίων ευρώ από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο Αντόνιο Πέπε, μέλος τοπικού εργατικού συνδικάτου, δήλωσε ότι βασική αιτία της τελευταίας κατάρρευσης είναι το γεγονός ότι «επί πολλά χρόνια δεν γίνονταν εργασίες συντήρησης».

Από το 2010, τουλάχιστον 12 κτίρια της Πομπηίας, μνημείου της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO, έχουν καταρρεύσει. Πριν από δύο εβδομάδες παρατηρήθηκαν ρωγμές και έπεσαν κομμάτια γύψου από ένα ακόμα κτίριο στην Πομπηία. Πολλές έρευνες έδειξαν ότι οι εργασίες αποκατάστασης και συντήρησης στην Πομπηία στο παρελθόν υπονομεύθηκαν από διεφθαρμένους αξιωματούχους και από την τοπική μαφία, την Καμόρα.

Ανασκαφικές έρευνες από Έλληνες αρχαιολόγους στο Ιρακινό Κουρδιστάν



Η ελληνική αρχαιολογική αποστολή στο Ιρακινό Κουρδιστάν παραμένει από το 2010 η μοναδική αποστολή που έχει δύο τοποθεσίες ανασκαφών, αντί για μία που έχει χορηγηθεί στις υπόλοιπες «Η ανασκαφική περίοδος στο Τελ Νάντερ διήρκεσε ως τις 12 Δεκεμβρίου 2013. Από τα περσινά ευρήματα επιβεβαιώνεται η χρονολόγηση της 5ης χιλιετίας. Πρόκειται για έναν οικισμό με μικρές βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, όπου γίνονταν παραγωγή κεραμικής και μάλλον υπάρχει κι ένας κλίβανος για τη χύτευση μετάλλου, πιθανότατα χαλκού. Στάλθηκαν δείγματα για ανάλυση και αναμένονται οι απαντήσεις. Αν επιβεβαιωθεί, θα πρόκειται για έναν από τους παλαιότερους κλίβανους χαλκού που έχει βρεθεί. Όσο για την ανασκαφή στο Τελ Μπάκρτα, που θα ξεκινήσει μόλις «κλείσει» η έρευνα στο Τελ Νάντερ, τα μέχρι τώρα δεδομένα δείχνουν εντυπωσιακά.

«Η επιφανειακή έρευνα που έγινε το 2012 από το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ και από την ελληνική αποστολή έδειξε ότι η θέση έχει έκταση περίπου 80 εκτάρια (800.000 τ.μ.). Από ό,τι φαίνεται, σε αυτή τη μέγιστη έκταση η πόλη έφτασε στο β' μισό της 3ης χιλιετίας, αλλά και αργότερα, μεταξύ 2ου αι. π.Χ. και 7ου αι. μ.Χ.

Το ελληνικό ενδιαφέρον ήρθε αναπάντεχα με την πρώτη επιφανειακή έρευνα του 2011. Ένα τμήμα αττικού αγγείου (οινοχόη) από το α' μισό του 4ου αι. π.Χ. προκάλεσε όχι μόνο τον ενθουσιασμό, αλλά και πολλή ερωτηματικά. Η υπόθεση που γίνεται είναι ότι οι μισθοφόροι του Ξενοφώντα μπορεί να πέρασαν από την πόλη για να πάρουν τρόφιμα ή να ληλητήθηκαν τα υπάρχοντα που άφησαν πίσω τους και έτσι το αγγείο να κατέληξε εκεί. Μένει να συνεχιστεί η έρευνα.

Η τρίτη ερευνητική αποστολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, η οποία βαίνει προς την ολοκλήρωσή της, τουλάχιστον ως προς την πρώτη φάση της, αφορά στον τόπο διεξαγωγής της Μάχης των Γαυγαμήλων. Σύμφωνα με τη μελέτη των πηγών από τον ιστορικό Κ. Ζουμπουλάκη, η μάχη δεν φαίνεται να πραγματοποιήθηκε στην κουρδική περιοχή, αλλά πιθανότατα σε τοποθεσία δυτικά του ποταμού Ζαμπ, στη σημερινή επαρχία της Μοσούλης, όπου και εντοπίζονται παραδοσιακά από την έρευνα.



Έρως επίκουρος της πειραιϊκής (Αηκίφρονος επιστολαί Μενάνδρου)

Δεν είναι σπάνιο προσωπικά αντικείμενα ή ιδιωτικές επιστολές να μας προσφέρουν σπουδαίες πληροφορίες γενικωτέρου ιστορικού ενδιαφέροντος.

Στο παρόν κείμενο μας δίδουν ιστορικές πληροφορίες δύο ερωτικές επιστολές της αρχαιότητας δημοσιευμένες από τον επιστολογράφο Αηκίφρονα και αποδιδόμενες από αυτόν στον ποιητή της Νέας Κωμωδίας και θεμελιωτή του νεότερου θεάτρου Μένανδρο και στη διάσημη σύντροφό του Γλυκέρα.

Μιλώντας παλαιότερα για διάσημες προσωπικότητες που είχαν κατοικήσει στον Πειραιά είχα αναφερθεί και στον Μένανδρο. Εκεί αναζητώντας τη θέση που ευρίσκετο η έπαυλή του, έγραψα και τα εξής:

"Ο Μένανδρος τέκνο του τέλους του 4ου π.Χ. αιώνας (342-290 π.Χ.) και των αρχών της Ελληνιστικής εποχής, καινοτόμος στο γράψιμο θα πρέπει να ήταν και στη ζωή καινοτόμος. Είχε έπαυλη στον Πειραιά που θα πρέπει να διέφερε από το μέτρο, την τάξη και το ρυθμό της Ιπποδαμείου συλλήψεως. Που να ήταν άραγε; Φαντάζομαι το πειραιϊκό του σπίτι σαν μια από τις περήφανες νεοκλασικές επαύλεις που ανεγέρθησαν στο γύρισμα του 19ου προς το 20ο αιώνα στον Πειραιά.

Από τις πηγαίες της Μουνιχίας - Καστέλλας να δέχεται ανατολικά τη λήψη του αττικού ηεκανοπεδίου, ή από την ακτή της Ζέας να συντροφεύουν

από δυτικά τη νησίδα Σταλίδα και το ιερό της Λιμενοσκόπου Αρτέμιδος Μουνιχίας, ή από τους κήπους του Ν. Φαλήρου να απολαμβάνει την υγρή γαλήνη, ή από τους βράχους της Πειραιϊκής, σαν την καταδασιοθείσα έπαυλη Σκουλιούδη να απλώνεται πάνω από τη θάλασσα και να δροσίζεται από το άγριο αηλιά και παιχνιδιάρικο κύμα του Σαρωνικού. Κι ο Μένανδρος συντροφιά με την αγαπημένη του Γλυκέρα τόσες εμπνεύσεις δεν θα είχε απ' αυτή την

πόλη με την ομορφιά του τοπίου της, αηλιά και τον αγώνα και την αγωνία των ανθρώπων της στην αγορά, στο λιμάνι, στη θάλασσα, στο εργαστήρι".

Όλα αυτά είναι υποθετικά διότι ούτε ίχνη βεβαίως έχουν βρεθεί ούτε βεβαιώμενες μαρτυρίες που να εντοπίζουν την κατοικία του έστω σε ορισμένη περιοχή του Πειραιώς υπάρχουν.

Όσπου σε μια επιστολή της Γλυκέρας προς τον Μένανδρο διαβάσαμε τα εξής:

"Και ει μελέταν πειράξεις από σαυτού με τον Πειραιά και το αγρίδιον και την Μουνιχίαν και κατ' ολίγον όπως εκπέσωσι της ψυχής ου δύναμαι ταύτα ποιείν, μα τους θεούς, ουδέ συ δύνασαι διαπεπληγμένους όλως ήδη μοι".

Που μεταφράζεται:

"Κι αν λογαριάζεις να με πάρεις από τον Πειραιά κι απ' ό το χωράκι (περιβολάκι) κι απ' τη Μουνιχία λίγο - λίγο ώστε να συνηθίσω, δεν μπορώ να τα κάνω όλα, μα τους θεούς, και συ επίσης δεν μπορείς, έτσι που είσαι μηλεγμένος μαζί μου".

Η παραπάνω φράση της Γλυκέρας "Με τον Πειραιά και το αγρίδιον και την Μουνιχίαν" αναφέρεται στη σχέση του Μενάνδρου με την ίδια και με τον Πειραιά και εν συνεχεία εξειδικεύει στο δεσμό του με το αγρίδιον (μικρόν αγρόν) και με τη Μουνιχία".

Από τη φράση αυτή η κατοικία του Μενάνδρου εντοπίζεται στη Μουνιχία.



τοπογραφίας και Γλυκέρας)

του Μιχάλη Βλάχου
Δικηγόρου ε.τ.

Το "αγρίδιον" θα μπορούσε και να είναι ανεξάρτητο, αλλή και θα μπορούσε να αποτελεί παράρτημα της κατοικίας, σαν κήπος ή περιβόλι ενός ενιαίου κτήματος.

Στη Μουνιχία, στο λόφο δηλαδή της Καστέλλας, θα μπορούσε να υπάρχει τέτοιο κτήμα. Ακόμα και τώρα εκεί στη θεωφ. Βασ. Παύλου σώζονται η βίη Ταρουσοπούλου με το μεγάλο της κήπο και το χώρο στον οποίο μέχρι πριν από λίγο σώζετο το ήδη κατεδαφισμένο διάσημο τυπογραφείο Ταρουσοπούλου, αλλή και η έπαυλις Αξεθού στον ίδιο χώρο, ενώ καταφαγώθηκε μαζί με ολόκληρο ακρωτήριο η έπαυλη Μακά. Επαύλεις που θυμίζουν την περιγραφή της Γλυκέρας.

Βέβαια η άνω φράση (αγρίδιον Μουνιχία) δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί πλήρη απόδειξη για διάφορους λόγους. Πρώτον η φράση δεν είναι συγκεκριμένη αλλή λίγο αόριστη.

Δεν αναφέρεται συγκεκριμένα στην κατοικία του, αλλή απ' τα συμφραζόμενα φαίνεται ότι αναφέρεται στον αγαπημένο του χώρο.

Αποτελεί λοιπόν μια ένδειξη περί της κατοικίας του.

Δεύτερον το κείμενο που μας απασχολεί περιλαμβάνεται στις

"Αλκίφρονος Επιστολές". Ο Αλκίφρων είναι αν όχι σύγχρονος κατά τι παλαιότερος του Λουκιανού (120-200 μ.Χ.) και σαν συγγραφέα του δεύτερου μ.Χ. αιώνας απέχει χρονικά περί τους τέσσερις αιώνες απ' τον Μένανδρο (342-290 π.Χ.). Δεν είναι λοιπόν σύγχρονος με τα πράγματα και δεν μπορούμε να είμαστε απολύτως βέβαιοι για την ακρίβεια αυτών που περιγράφει.

Τρίτον οι επιστολές εγράφησαν από τον Αλκίφωνα και δεν μας δίνουν το δικαίωμα να ισχυρισθούμε ότι είναι ιδιόγραφες επιστολές του Μενάνδρου και της Γλυκέρας. Είναι ένα πρόβλημα που έχει τεθεί και σε άλλα παρόμοια περιστατικά όπως π.χ. οι δημηγορίες στην Ιστορία (Συγγραφή) του Θουκυδίδου.

Εκεί ο Επιτάφιος του Περικλέους ενώ αποδίδει πλήρως το πνεύμα του μεγάλου πολιτικού δεν παύει να είναι έργο του ιστορικού αναρμονιζόμενο πλήρως με την κατεύθυνση της όλης συγγραφής του.

Ο Αλκίφρων είναι ένας επιστολογράφος που μεταξύ των άλλων έγραψε επιστολή του Μενάνδρου προς την αγαπημένη του Γλυκέρα στην οποία της αναγέλλει πρόσκλησή του από το βασιλιά Πτολεμαίο να μεταβεί στην Αίγυπτο για να τιμηθεί όπως του αξίζει. Ο Μένανδρος εκφράζει την πίστη του στη Γλυκέρα κι αυτή του απαντά περιγράφοντας την αφοσίωσή της.

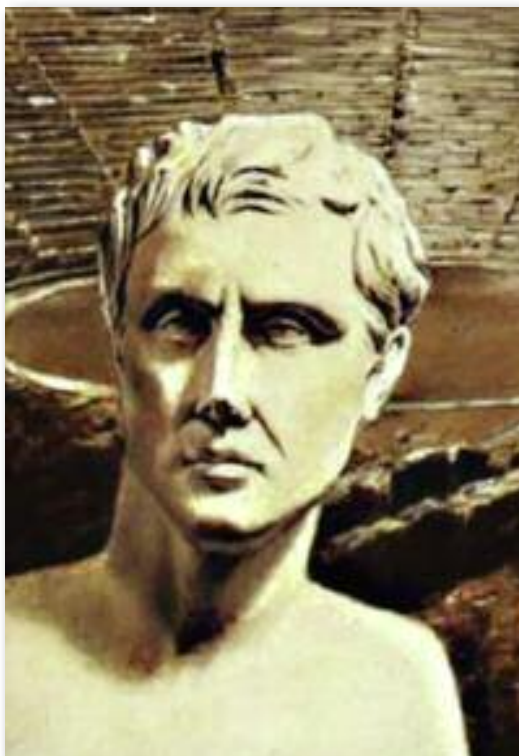
Αυτές οι δύο επιστολές, Μενάνδρου προς Γλυκέρα και Γλυκέρας προς Μένανδρον αποτέλεσαν την αφορμή του παρόντος δημοσιεύματος.

Τι είναι πλάσιμο του συγγραφέα και τι πραγματικότητας ανήκει στους φιλολόγους και δεν μας απασχολεί στο παρόν κείμενο.

Εκείνο όμως που θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν είναι ότι αυτές οι δύο επιστολές αναφέρονται σ' ένα διάσημο πρόσωπο, το Μένανδρο, για τον οποίον οι μαρτυρίες βασίζονται σε πασίγνωστα γεγονότα και δεν μπορεί να είναι αυθαίρετες.

Η περιλαμβανομένη λοιπόν στην επιστολή της Γλυκέρας αναφορά στην Μουνιχία μας προσφέρει ένα σοβαρό στοιχείο για το που πρέπει να έκειτο η έπαυλη του Μενάνδρου.

Ας ευχαριστήσουμε λοιπόν τον επιστολογράφο Αλκίφωνα και ας ευχηθούμε κάπου στη Μουνιχία - Καστέλλα να στηθεί μια προτομή του Μενάνδρου που να ατενίζει την ομορφιά του τοπίου και να θυμίζει σε μας τον θεμελιωτή του σύγχρονου θεάτρου.



Μικρά κείμενα πειραϊκής ιστορίας

Ισύντομα άρθρα, πολύτιμα ψήγματα πειραϊκών πληροφοριών βρίσκονται κατάσπαρτα μέσα στα φύλλα των παλιών εφημερίδων. Εδώ δημοσιεύω αυτούσια τέσσερα από αυτά, αντιγραμμένα από κιτρινισμένα αποκόμματα της συλλογής μου!

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Του κ. Ι. Παπαδημητρίου, Εφόρου Αρχαιοτήτων.

Εφημερίδα ΝΕΟΙ ΣΚΟΠΟΙ, 20.3.1957.

Ένα από τα σωζόμενα ακόμη αρχαία μνημεία του Πειραιώς, είναι το μικρόν θέατρον της Ζέας, κατά τη οδόν Φιλελλήνων και ανατολικώς του μικρού, αλλήλ εξαιρετικά ενδιαφέροντος, αρχαιολογικού Μουσείου.

Δεν ήταν δε το μοναδικό θέατρο της αρχαίας πόλεως. Γιατί ξέρομε από αρχαίας πηγάς και μάλιστα από τον Θουκυδίδην ότι και άλλον αρχαιότερον θέατρον έκειτο προς την δυτικήν κλιπύν του λόφου της Μουνυχίας και μάλιστα το μοναδικόν μέχρι τουλάχιστον των Ελληνιστικών χρόνων. Από το αρχαιότερον αυτό θέατρο κανένα λείψανον δεν διεσώθη, αλλ' η θέσις του είναι βεβαία και μερικά ερείπια που ανευρέθησαν κατά το 1880, έχουν σήμερα καταστραφή ή καλυφθή από την οικοδομήν νέων οικιών.

Το νεώτερον θέατρο όμως διασώζεται ή μάλλον διεσώζετο μέχρι προ ολίγων ετών, σε κακή ιδεώ λείπει το γράμμα κ ή λ! κατάστασι. Σύμφωνα με τα σχέδια και την περιγραφή που έχομε από τον καιρό της ανασκαφής του (1880 και 1884) διατηρούντο αρκετά λείψανα, ικανά για να μας δώσουν ακριβή αντίληψη της μορφής του. Το κοίτην του θεάτρου, όπου εκάθηντο οι θεαταί, εσχημάτιζεν ημικύκλιον με κάποια μεγαλύτερα προβολή των δύο πτερύγων. Διηρείτο δε τούτο με 14 κλίμακας, διατεταγμένας ακτινοειδώς εις 13 κερκίδας αι οποίαι εις το μέσον του ύψους των διεκόπτοντο με πλατύ διάζωμα

και εις το άνω πλατύτερον τμήμα εδιπλασιάζοντο εις 26, όπως ακριβώς εις το θέατρον του Διονύσου των Αθηνών και το θέατρον της Επιδαύρου. Πλατεία δίοδος εκώριζε το κοίτην από την ελληνοειδή ορχήστραν η οποία έχει διάμετρον 16.34 μέτρα, πενήντα δηλαδή αρχαίους πόδας.

Προς τα ανατολικά της Ορχήστρας έκειτο η σκηνή μετά του παρασκηνίου με 14 κίονας, μεταξύ των οποίων θα υπήρχον οι ξύλινοι πίνακες και εις το κέντρον η θύρα.

Εκατέρωθεν δε του προσκηνίου υπήρχον τα παρασκήνια. Το ύψος του παρασκηνίου ημπορούμεν από την διάμετρο των κίωνων και την αναλογίαν της μεσαίας θύρας να υπολογίσωμεν εις 4 περίπου μέτρα.

Ήτο λοιπόν πραγματικώς ένα αρκετά ευρύχωρον θέατρον και αι αναλογίαι του και η μορφή του δεικνύουν μεγάλην ομοιότητα προς το θέατρον του Διονύσου των Αθηνών των χρόνων του πολιτικού και ρήτορος Λυκούργου του 2ου δηλαδή ημισέως

του 4ου π. Χ. αιώνας.

Από ορισμένες επιγραφικές ενδείξεις και ιδιαιτέρως από το σχήμα των γραμμάτων που ήσαν χαραγμένα, ως τεκτονικά σήματα επί των λίθων των κατωτέρων βαθμίδων συμπεραίνομεν ότι το θέατρον τούτο εκτίσθη κατά τον 2ον π. Χ. αιώνα.

Η ύπαρξις δύο θεάτρων εις τον αρχαίον Πειραιά οφείλεται βέβαια κατά πρώτον λόγον εις την ακμήν, το μέγεθος και τον πλούτον της πόλεως, αλλήλ και εις την έντονον λατρείαν του Διονύσου, όπως φαίνεται από τας αρχαίας φιλολογικάς πηγάς και τας ανευρεθείσας επιγραφάς.

Έτσι γνωρίζομεν π. χ. από τον Δημοσθένη ότι ετε-



και αρχαιολογίας

του ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΡΑΣΟΝΙΚΟΛΑΚΗ

Αντιπρόεδρος Φιλολογικής Στέγης Πειραιά
Πρόεδρος Ινστιτούτου Πειραιϊκών Μελετών

ἤέτο πομπή εἰς τὸν Διόνυσον καὶ ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλη ὅτι ἐκλή-
ροῦτο δήμαρχος εἰς τὸν Πειραιά δια νὰ ἐπιμελήται τῶν Διονυσίων
καὶ νὰ ὀρίξη τοὺς χορηγούς δια τὰς παραστάσεις εἰς τὸ θέατρον
κατὰ τὰς εορτὰς τοῦ Διονύσου.

Ἐξ ἁλλήλων μαρτυριῶν γνωρίζομεν ὅτι υπήρχον, ὡς ἦτο φυσικόν
καὶ ἱερὰ τοῦ Διονύσου εἰς τὸν Πειραιά καὶ εἰς ἓνα ἀπὸ αὐτὰ οἱ ἐφη-
βοὶ τοῦ ἔτους 107/6 π. Χ. ἀφιερῶνουν πολῦτιμον φιάλην.

Ποία εἶναι τῶρα ἡ σημερινή κατάστασις τοῦ θεάτρου θὰ ἦτο
καλλήτερά νὰ μὴν ανα-
φέρω. Ἀπὸ τῆ σκηνῆ καὶ
τὸ προσκόνιον τίποτε
δεν ἐπέμεινε καὶ αἱ
βαθμίδες τοῦ θεάτρου
καταστρέφονται κα-
θημερινῶς ἀπὸ τοὺς
αθλοῦμενους τοῦ Πει-
ραιϊκοῦ Συνδέσμου.
Ἐπανειλημμένως ἡ δια
συρματοπλεγμάτων
περίφραξις κατεστρά-
φη, κτίρια ἀκαθαίσθητα
καὶ ἐλθρινὰ ἐκτίσθησαν
αὐθαιρέτως γύρω ἀπὸ
τὸν ἱερόν αὐτόν καὶ ἱστορικὸ δια τὸν Πειραιά χώρον καὶ τὰ ἐκεῖ
ἐκτεθειμένα ἀρχαῖα ἀγάλματα καὶ ἐπιγραφαὶ διαρκῶς θραύονται
καὶ καταστρέφονται.

Τὴν εἰκόνα πού παρουσιάζει σήμερα προσωπικῶς διεπίστωσεν ὁ
Δήμαρχος Πειραιῶς Ἰεννοεὶ τὸ Δημήτριο Σαπουνάκη καὶ πολλοὶ μὲ
αὐτόν σύμβουλοι.

Καὶ ὁμῶς θὰ ἠμπορούσε μὲ καλὴ θέλησι καὶ κατανόησι νὰ ἀπαλ-
λαγῇ ὁ χώρος ἀπὸ κάθε πρόκτισμα καὶ κάθε ἄλλη ξένη πρὸς τὸν
προορισμὸ τοῦ χρήσιν καὶ νὰ ἀποτελέσῃ ἀληθινὸ καλλιτεχνικὸ
κόσμημα τῆς νέας πόλεως καὶ τουριστικὸ παράγοντα ἐξαιρετικόν.

Θὰ ἴμπορούσε συγχρόνως νὰ χαρίσῃ στὸν Πειραιά ἓνα θαυμά-
σιο υπαῖθριον θέατρο, γιὰ θεατρικὰς ἀρχαίας παραστάσεις, αἱ
οποῖαι δὲν θὰ ἦταν δύσκολον νὰ ἐπαναλημβάνωνται καὶ στὸν Πει-
ραιά κοντὰ στὸν γραφικὸ λιμένα Ζέας.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ «ΠΕΙΡΑΪΚΟΥ»

ΔΙ' ΑΝΑΚΙΝΗΘΕΝ

ΘΕΜΑ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

Ἐφημερίδα ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΡΑ, 9.5.1959.

Πρὸς τὸν Υπουργόν Παιδείας κ. Γ. Βογιατζή ἀπε-
στάλην ὑπὸ τοῦ «Πειραιϊκοῦ Συνδέσμου» τὸ κατω-
τέρω τηλεγράφημα, υπογραφόμενον ὑπὸ τοῦ
Προέδρου καὶ Γεν. Γραμματέως αὐτοῦ κ.κ. Ιακ.
Μάγκου καὶ Μιχ. Μπακούρη:

*Διευθυντῆς Διευθύνσεως Ἀρχαιοτήτων Παπα-
δημητρίου εἰδοποίησε σήμερον αἰφνιδιαστικῶς
ἐπιστάτην Γυμναστηρίου Πειραιϊκοῦ Συνδέσμου
ὅπως ἀφαιρέσωμεν μέχρις αὐρίου μεσημβρίας
ὠρισμένας ἐγκαταστάσεις Γυμναστηρίου ἁλλῶς
προβῇ εἰς βίαιαν ἀφαίρεσιν δια Συνεργείου Υπουρ-
γείου μὲ τὸν σκοπὸν καταλήψεως Γυμναστικοῦ
χώρου.*

*Διεμαρτυρήθημεν τηλεγραφικῶς Διευθυντὴν
Ἀρχαιοτήτων. Ἐπικαλούμεθα Ὑμετέραν ἀμεσον
ἐπέμβασιν πρὸς ματαίωσιν ἐνε-
ργειῶν Διευθύνσεως Ἀρχαιοτή-
των αἵτινες πραγματοποιούμε-
ναι θὰ καταστήσουν ἄχρηστον
τὸ μοναδικόν Γυμναστήριον
κλασσικοῦ Ἀθλητισμοῦ Πει-
ραιῶς ἀνήκον εἰς Σύνδεσμόν
μας ἀπὸ ἔτους 1901.*

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ

Ἐφημερίδα Χρονογράφος
τῆς 6.8.1959.

Ὁ Δήμαρχος Πειραιῶς κ. Π. Ντεντιδάκης ἐξου-
σιοδοτήθη νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὴν συγκέντρωσιν
τῶν εκπροσώπων τοῦ Πειραιῶς, τὴν ὁποίας διο-
ργάνωσεν προχθές ἡ «Φιλολογικὴ Στέγη» τοῦ Πει-
ραιῶς ὅτι ὁ υφυπουργὸς Οικονομικῶν κ. Δ. Ἀλι-
πράντης θὰ διαθέσῃ ἐκ τῶν πλεονασμάτων τοῦ
Ἰαχείου, τὸ ποσὸν τῶν 250 χιλ. δραχ. δια τὴν
ἐπέκτασιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ μουσείου τῆς
πόλεως μας, δια νὰ περιλάβῃ ὀχι μόνον τοὺς
διεκδικουμένους θησαυροὺς, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ
πολύτιμα κατάλοιπα τοῦ ἀρχαίου Πειραιῶς, τὰ
οποῖα καταστρέφονται εἰς τὸ προαύλιον τοῦ μου-
σείου.

Το ποσόν, βεβαίως δεν είναι επαρκές δια την κάλυψιν της αντιστοίχου ανάγκης.

Αποτελεί, όμως, μίαν απαρχήν, η οποία θα διαθέση ευμενώς την Δημοσίαν Γνωμην του Πειραιώς, την οποίαν, παρά τα τεράστια οικονομικά της βάρη, εξακολουθεί να συγκινή και να ηλεκτρίζει κάθε πατριωτική έξαρσις και κάθε πνευματική ανάτασις.

Και όταν η δημιουργία του μουσείου αποτελέσθαι πίστιν του λαού του Πειραιώς, η σχετική εξόρμησις δεν είναι δυνατόν παρά να καταλήξη εις αίσιον πέρας...

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΠΟΛΥΩΡΟΣ ΣΥΣΚΕΨΙΣ.

ΑΙ ΠΕΙΡΑΪΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

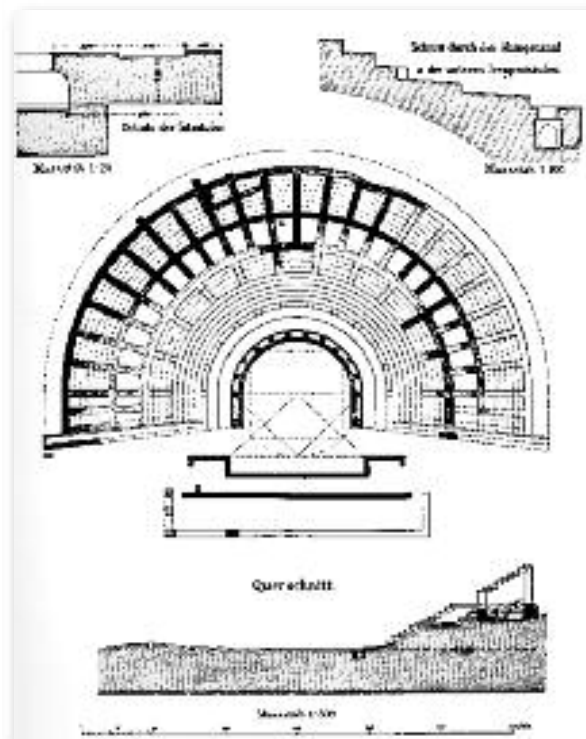
Ανακοινώσεις του κ. ΓΡ. ΘΕΟΧΑΡΗ.

Εφημερίδα ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ, 9.12.1959.

Συνήλθεν χθες την εσπέραν εις πολύωρον κοινήν σύσκεψιν το Συμβούλιον της Φιλολογικής Στέγης Πειραιώς μετά της Επιτροπής Αξιοποιήσεως και Προστασίας των Πειραιϊκών Αρχαιοτήτων. Την σύσκεψιν απασχόλησεν η παρατηρουμένη εκκρεμότης εις το θέμα της εμπράκτου εκδηλώσεως του Κυβερνητικού ενδιαφέροντος δια τη ανέγερσιν Μουσείου ανταξίου των εσχάτως αποκαλυφθέντων αρχαιολογικών θησαυρών οι οποίοι κατά γενικήν αναγνώρισιν ανήκουσι και οφείλουν να παραμείνουν εις την πόλιν του Πειραιώς εις την οποίαν επιμόνως έχει ζητηθή να επαναφερθούν και τα κατά καιρούς αφαιρεθένται από τον Πειραιά πολυτιμώτατα αρχαιολογικά ευρήματα.

Ο κ. Γρ. Θεοχάρης Πρόεδρος της Φιλολογικής Στέγης και της Επιτροπής Αρχαιοτήτων, εις συντάκτην μας επισκεφθέντα αυτόν εδήλωσεν:

– Δεν θα αφήσωμεν δια της σιωπής να χαθή το δικαιώτατον τούτο αίτημα του Πειραιώς. Διαφορετικά πρέπει να ξεγράψωμεν την πόλιν μας από τον πίνακα της προκοπής. Πεντακόσiai χιλιάδες λαού της ευρείας Πειραιϊκής περιοχής έχουν δικαιώματα ζωής και προόδου αφού τόσα εις ηθικά και υλικά δυνάμεις προσφέρουν διαρκώς υπέρ της εθνικής ευημερίας. Δυστυχώς δεν βλέπομεν εκ μέρους των υπευθύνων την απαιτουμένην δραστηριότητα. Το Δημοτικόν Συμβούλιον ανακηρύξαν τον υπουργόν της Παιδείας κ. Βογιατζήν επίτιμον δημότην δια την ίδρυσιν Μητροπόλεως θα είχεν πληρεστέραν δικαίωσιν εαν εδραίωνεν την απόφασίν του εις το βασικώτατον θέμα του Μουσείου και της αρχαιολογικής αξιοποιήσεως του Πειραιώς που υπάγονται εις την αρμοδιότητά του. Η



Δημοτική αρχή επανεπαύθη εις ένα αμφιβόλου νοήματος έγγραφον του Υπουργείου Παιδείας εξαρτώντος την ανάδειξιν των αρχαιοτήτων μας από οικονομικούς λόγους. Αυτοί όμως οι λόγοι οφείλουν να παρακαμφθούν. Το κράτος που διαθέτει με απλοχεριά τεράστια ποσά σ' όλης τις περιοχές για τον τουρισμόν και την αξιοποίησιν των αρχαίων μνημείων δεν μπορεί να αδιαφορήσῃ δια τον Πειραιά. Ο Πειραιϊκός λαός είναι πρόθυμος να συμβάλλῃ. Μέσα σε ελάχιστον διάστημα με το 10λέπτο των εισιτηρίων ορθώθηκε ο ναός της Αγίας Τριάδος. Με συνέχισιν του ιδίου 10λήπτου θα αναγερθῇ και το αντάξιον Μουσείον. Η ολιγωρία μας θα είναι εγκληματική.

Οι Πειραιώτες Υπουργοί κ.κ. Ανδριανόπουλος και Αθιπράνης ας το θεωρήσουν ζήτημα τιμής. Οι βουλευταί επίσης ας ξεκαθαρίσουν εις την Βουλήν την κυβερνητικήν θέσιν επί του ζητήματος δια να ιδώμεν εάν το κράτος ενδιαφέρεται δια τον Πειραιά ή πρέπει να τον θεωρήσωμεν οριστικώς καταδικασμένον και να μετακομίσωμεν και μεις.

Πληροφορούμεθα ότι ειδική επιτροπή θέλει σχετικώς επισκεφθῇ τον Υπουργόν Παιδείας κ. Βογιατζήν και τον Πρόεδρον της Κυβερνήσεως κ. Καραμανλήν και θέλει ζητήσῃ και την συμπαράστασιν του Βασιλέως της δια την άμεσον ικανοποίησιν της ανωτέρω αξιώσεως του Πειραιϊκού λαού.

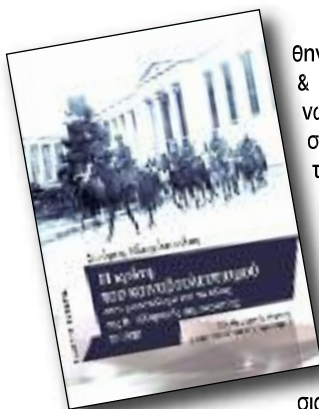
Τελικά το νέο Αρχαιολογικόν Μουσείον της πόλης του Πειραιά θεμελιώθηκε το 1966 και εγκαινιάστηκε στις 12 Ιουνίου 1981. Οι καινούργιες αίθουσες παραδόθηκαν επίσημα στα 1998.



Σπύρος Βλαχόπουλος

«Η κρίση του κοινοβουλευτισμού στον μεσοπόλεμο και το τέλος της Β' Ελληνικής Δημοκρατίας το 1935»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΥΡΑΣΙΑ: Σελίδες 400



Η μονογραφία του Αναπληρωτή Καθηγητή της Νομικής Σχολής του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών Σπύρου Βλαχόπουλου αναφέρεται στο έτος 1935 και στις σημαντικές μεταβολές που σημειώθηκαν (κίνημα Πλαστήρα - Βενιζέλου, επικράτηση Π.Τσαλδάρη, σύγκληση Ε' Εθνικής Συνέλευσης, κίνημα Κονδύλη, επιβολή δικτατορίας, διενέργεια δημοψηφίσματος, παλινόρθωση Βασιλείας) και που απετέλεσαν καθοριστικό παράγοντα της μετέπειτα δημόσιας ζωής της Ελλάδας.

Οι εξελίξεις αυτές εντάσσονται στο γενικότερο πνεύμα του Μεσοπολέμου, όπου υπάρχει μία δυσπιστία έναντι της νομοθετικής εξουσίας και της ισχύος του Κοινοβουλίου και μία τάση ενίσχυσης της εκτελεστικής λειτουργίας, μέχρι και της επιβολής δικτατοριών (Ιταλία, Γερμανία, Ισπανία, Πορτογαλία ...). Έτσι, για μία ακόμη φορά τίθεται το ερώτημα της κικερώνειας αρχής, δηλαδή αν τα έκτακτα μέτρα δικαιολογούνται από την ανάγκη προστασίας του λαού και κατ' επέκταση του πολιτεύματος.

Στην Ελλάδα του 1935 (και συγκεκριμένα κατά το οκτάμηνο Μαρτίου-Δεκεμβρίου), υπήρξε μία πρωτοφανής στην Ιστορία έκδοση δεκάδων συντακτικών πράξεων και αναγκαστικών νόμων, που ουσιαστικά κατέλυσαν το Σύνταγμα του 1927 και οδήγησαν στην τελική κατάργησή του.

Στο παρόν πόνημα, ο συγγραφέας έχει λάβει υπ' όψιν του την υπάρχουσα εκτενή βιβλιογραφία, καθώς και πρωτογενές αρχειακό υλικό που δεν έχει μελετηθεί σε βάθος, η δε μελέτη εστιάζεται στο αντικείμενο της Συνταγματικής Ιστορίας και διερευνά την εφαρμογή της προαναφερόμενης κικερώνειας αρχής στη νεοελληνική πολιτική.

Πρόκειται για μία εργώδη μελέτη με λαμπρό αποτέλεσμα.

«Ημερολόγιο Πρίγκιπος Νικολάου, 1909 - 1912»

Επιμέλεια: ΚΩΣΤΑΣ Μ.ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΕΡΕΝΙΚΗ. Σελίδες 656

Οι Εκδόσεις ΦΕΡΕΝΙΚΗ, παρουσιάζουν στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό, ένα μέρος από το ιδιόγραφο και ανέκδοτο κείμενο του Ημερολογίου του πρίγκιπα Νικολάου, που καταλαμβάνει τις σελίδες δύο, εκ των δώδεκα τευχών του συνοδικού Ημερολογίου του και που αναφέρεται στην περίοδο 1909 - 1912, σε επιμέλεια Κώστα Μ. Σταματοπούλου.

Η ανάγνωση ενός Ημερολογίου, που στην ουσία αποτελεί γραπτό προσωπικό μονόλογο του γράφοντος, είναι μια συναρπαστική και αδιάκριτη διαδικασία, που δίνει τη δυνατότητα μιας εξ επαφής γνωριμίας. Εξ' αλλού, η εξιστόρηση γεγονότων μέσω ενός Ημερολογίου - κείμενο γραμμένο εν βρασμώ - αναπόφευκτα μεταδίδει πιστά και αυθόρμητα τις αντιδράσεις, τις εκτιμήσεις και τα σπασίματα της στιγμής, χωρίς να προσπαθεί ο συγγραφέας να τα «ηιάνει» κατά το δοκούν.

Έτσι, το «Ημερολόγιο Πρίγκιπος Νικολάου, 1909 - 1912», πέραν του



ότι δίνει τη δυνατότητα να προσεγγίσει ο αναγνώστης με πιστότητα, ειλικρίνεια και εξ επαφής την εικόνα του μακρινού συντάκτη, αποτελεί και ξεχωριστή πηγή για όποιον επιθυμεί να διεισδύσει στα ενδότερα μιας πολυπλευρης κομβικής περιόδου, θανάσιμων εθνικών απειλών και ραγδαίων εξελίξεων και προσαρμογών.

Το δημοσιευμένο Ημερολόγιο, έχει ως κείμενο και τη λογοτεχνική του αξία, αφού ο λόγιος συγγραφέας του υπήρξε γνωστός για την επιδόσή του στα ελληνικά γράμματα και για την καλλιτεχνική του φύση.

Κωνσταντίνος Ι.Κοσιΐνης

«ΠΟΛΕΜΟΙ ΑΙΤΩΛΩΝ - ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ - ΡΩΜΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ (220 - 167 π.Χ.)»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΥΡΜΙΔΟΝΕΣ. Σελίδες 468



Το βιβλίο του Κ.Κοσιΐνη, αναφέρεται σε μία ιστορική περίοδο που οι Έλληνες αποσιωπούν ή προτιμούν να μην παρουσιάζουν, καθώς εκθέτει δυσάρεστα γεγονότα. Πρόκειται για την κρίσιμη περίοδο της μετάβασης από την Ελληνιστική περίοδο στη Ρωμαϊκή κυριαρχία στο χώρο της κυρίως Ελλάδας.

Ο συγγραφέας, στηρίζεται στις αρχαίες φιλολογικές πηγές, στα αρχαιολογικά δεδομένα και στην πλησιάζουσα ελληνική και κυρίως ξενόγλωσση βιβλιογραφία για να παρουσιάσει τη σύσταση, οργάνωση και πορεία της Αιτωλικής Συμπολιτείας, μέχρι το 220 π.Χ., για να περιγράψει τις συγκρούσεις με το Βασίλειο της Μακεδονίας κατά τη διεκδίκηση της ανεξαρτητοποίησης των Αιτωλών από τη κηδεμονία του τελευταίου και για να αναφερθεί στην πορεία των συγκρούσεων αυτών, που η σύρραξή τους εξετάθη εκτός των ορίων των δύο κρατών και κατέληξε στον Γ' Μακεδονικό Πόλεμο (171 - 168 π.Χ.), όπου στη Πύδνα, το Βασίλειο της Μακεδονίας κατέρρευσε μετά τη δραματική ήττα του Περσέα από τον Λεύκιο Αιμίλιο Παύλο. Γεγονός, που φαντάζει ως εφήμερο το επίτευγμα του Μ.Αλεξάνδρου και ανεπαρκώς οργανωμένο.

Το βιβλίο, διακρίνεται για τη γλαφυρότητά του και τις πλούσιες υπομνηματικές σημειώσεις του, ενώ ταυτόχρονα αγγίζει την αυτογνωσία μας, μια και επιβεβαιώνει ότι και οι εμφύλιοι αυτοί πόλεμοι επέσπευσαν την καταστροφή και οδήγησαν για δύο περίπου αιώνες στην παρακμή της Ελλάδας και στην άνοδο της Ρώμης στη διεθνή σκηνή.

Εν τέλει...

Σχετικά με τις καθυστερήσεις στο
αρχαιολογικό κτηματολόγιο

Εν τέλει... καθυστερήσεις σημειώνονται στην υλοποίηση του Αρχαιολογικού Κτηματολογίου, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί ο διαγωνισμός ανάθεσης σε ανάδοχο του υποέργου «Ψηφιοποίηση (σάρωση,



γεωαναφορά, διανυσματοποίηση), εργασίες εντοπισμού ακινήτων / χώρων / μνημείων και εργασίες πεδίου». Πάντως, δεν υπάρχει πρόβλημα με τη χρηματοδότηση, διαβεβαίωσε η γενική γραμματέας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Λίνα Μενδώνη. Εξάλλου, την πολιτική βούληση του υπουργού Πολιτισμού, Πάνου Παναγιωτόπουλου, να προχωρήσει το έργο εκφράζουν στενοί συνεργάτες του.

Οι καθυστερήσεις αφορούν τον διαγωνισμό για τον ορισμό αναδόχου στο υποέργο 3, προϋπολογισμού 5.100.810 ευρώ, που περιλαμβάνει εργασίες ψηφιοποίησης, εργασίες εντοπισμού ακινήτων, χώρων και μνημείων και εργασίες πεδίου.

Τα υπόλοιπα δύο υποέργα, δηλαδή της καταχώρησης περιγραφικών δεδομένων (εκτελείται με αμετάσταση και έχει προϋπολογισμό 952.320 ευρώ) και της δημιουργίας Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (έχει δοθεί σε ανάδοχο, προϋπολογισμού 1.179.622,72 ευρώ), υλοποιούνται. Ως χρόνος ολοκλήρωσης του έργου προβλέπεται το τέλος του 2015. Το Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο αφορά την ψηφιακή καταγραφή και τεκμηρίωση των δημοσίων ακινήτων που διαχειρίζεται το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, των ακινήτων μνημείων και των περιοχών προστασίας πολιτιστικού περιβάλλοντος (αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, ζώνες προστασίας).

Ο κύριος στόχος, κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, είναι να ενσωματωθούν περιγραφικά και γεωχωρικά δεδομένα για πάνω από 6.000 δημόσια ακίνητα και περισσότερες από 18.000 Περιοχές Προστασίας Πολιτιστικού Περιβάλλοντος και Ακίνητα Μνημεία που διαχειρίζεται το ΥΠΠΟΑ.

Οι επιπτώσεις από την ιδιωτικοποίηση του ΟΛΠ

Εν τέλει... οι επιπτώσεις από την πρόθεση της Κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση του ΟΛΠ απετέλεσαν το αντικείμενο ευρύτετης σύσκεψης βουλευτών, δημάρχων, κοινωνικών και επαγγελματικών φορέων, καθώς και Περιφερειακών Συμβούλων που έγινε στα γραφεία της Περιφερειακής Ενότητας Πειραιά, ύστερα από πρωτοβουλία του Αντι-

περιφερειάρχη Πειραιά κ. Στέφανου Χρήστου. Κατά την έναρξη της σύσκεψης ο Αντιπεριφερειάρχης Πειραιά κ. Στέφανου Χρήστου αφού καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους τόνισε:

«Η πρωτοβουλία που αναλάβουμε είναι συνέπεια του προβληματισμού μας και της αγωνίας μας για την ανάπτυξη της Περιφέρειας, όπου το λιμάνι από τον Πειραιά έως τη Σαλαμίνα κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Ως Περιφέρεια Αττικής έχουμε επενδύσει μέσω του ΕΣΠΑ σημαντικά ποσά για την αναβάθμιση του λιμανιού. Η σημερινή πρωτοβουλία μας είναι η δεύτερη μέσα στο 2013. Πριν από έξι μήνες στον ίδιο χώρο με την παρουσία όλου του παραγωγικού κόσμου και εκπροσώπων της αυτοδιοίκησης, με αφορμή την επίσκεψη του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ και σημερινού Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης κ. Ευάγγελου Βενιζέλου, συζητήσαμε στη θέση ότι πρέπει να διαφυλαχθεί ο δημόσιος χαρακτήρας του λιμανιού.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του ΟΛΠ κ. Γιώργος Ανωμερίτης παρουσίασε τις θέσεις του Δ.Σ. του ΟΛΠ και τόνισε την ανάγκη να παραμείνει ο ΟΛΠ υπό δημόσιο έλεγχο όπως ισχύει για το 97% των λιμανιών παγκοσμίως.

Μετά από ουσιαστικό διάλογο ο Αντιπεριφερειάρχης Πειραιά, οι παρευρισκόμενοι Βουλευτές όλων των κομμάτων αλλά και η μεγάλη πλειοψηφία των συμμετεχόντων, επαναβεβαίωσαν τη θέση τους για την ανάγκη διατήρησης του δημόσιου ελέγχου του ΟΛΠ και ζήτησαν να επιδιωχθεί άμεσα η συνάντηση μιας επιτροπής με τους προέδρους των κομμάτων, όπου θα ζητηθεί να μην υπάρξουν αιφνιδιασμοί και το θέμα του ΟΛΠ να συζητηθεί στο πλαίσιο της συνολικής εξέτασης του παραγωγικού μέλλοντος του Πειραιά.

**Ομόφωνα εγκρίθηκε η ανάληψη
της οδού Πανεπιστημίου**

Εν τέλει... συζητήθηκε διεξοδικά από τα μέλη του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων σε πρόσφατη συνεδρίασή του, η μελέτη ανάληψης του κέντρου της Αθήνας με επίκεντρο την οδό Πανεπιστημίου σε μια περιοχή, όπου δεσπόζουν περισσότερα από 30 κρηγυμένα από το υπουργείο Πολιτισμού νεώτερα μνημεία. Εθνική Βιβλιοθήκη, Ακαδημία, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Οφθαλμιατρείο, Αρσάκειο, Εμπειρίκιο Ίδρυμα, κινηματοθέατρο «Ρεξ» και άλλα νεώτερα μνημεία του ιστορικού κέντρου θα αποτελέσουν, σύμφωνα με την αρχιτεκτονική μελέτη του έργου «Re-think Athens / Ξανασκέψου την Αθήνα» που χρηματοδοτεί το Ίδρυμα Ζνάνσ, τμήμα ενός μεγάλου περιπάτου, που θα συνδέει τις πλათείες και τις γειτονιές του κέντρου με τον περίπατο των αρχαιολογικών χώρων, τα ιστορικά κτίρια και τα μεγάλα μουσεία.

Σύμφωνα με την προκρίθεις αρχιτεκτονική μελέτη του ολλανδικού αρχιτεκτονικού γραφείου Okra, θα δίνεται έμφαση στην ανάδειξη των πολεοδομικών και αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών της Πανεπιστημίου, ανάμεσα σε αυτά και των χαρακτηρισμένων από το Υπουργείο Πολιτισμού ή το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μνημείων.



Στην ενιαία αυτή πορεία θα συνδέονται το Μουσείο της Ακρόπολης και ο πεζόδρομος της Διονυσίου Αρεοπαγίτου με τη Λεωφόρο Βασιλίσσης Αμαλίας, τον Εθνικό Κήπο και το Ζάππειο, το Σύνταγμα με την οδό Πανεπιστημίου μέχρι την Πατισίων, το Ποιυτεχνείο και το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Συγχρόνως η μελέτη στρέφεται στην περιοχή από την Ομόνοια στο Μοναστηράκι, το Θησείο και την Ακρόπολη.

Η αρχιτεκτονική μελέτη αφορά στη μετατροπή της οδού Πανεπιστημίου σε ήπια κυκλοφορίας πεζόδρομο, από όπου θα διέρχονται μόνο τραμ, ταξί, τουριστικά λεωφορεία και κάποιες ώρες οχήματα τροφοδοσίας. Το έργο περιλαμβάνει επίσης βιοκλιματικές παρεμβάσεις, όπως φυτεύσεις, συλλογή υδάτων σε ταμειυτήρες και επαναχρησιμοποίησή τους για άρδευση, και δημιουργία υδάτινων στοιχείων που θα προσφέρουν φυσική όρσοιά.

Επιστροφή των γλυπτών του Παρθενώνα

Εν τέλει... «τα Γλυπτά του Παρθενώνα επιβάλλεται να επιστραφούν στην Αθήνα. Από τη στιγμή που λειτουργεί το νέο Μουσείο της Ακρόπολης δεν υπάρχει καμιά δικαιολογία για να μην επιστρέψουν τα Γλυπτά στην Ελλήδα». Αυτό τόνισε ο πρωθυ-



πουργός της Νέας Νότιας Ουαλίας, Μπάρνι Οφάρελ, κηρύσσοντας την έναρξη του διεθνούς συνεδρίου για την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα με τίτλο «Parthenon, an Icon of Global Citizenship» υπογράμμισε. Ο κ. Οφάρελ σημείωσε ότι ο δυτικός κόσμος οφείλει πολλά στον ελληνικό πολιτισμό και κάλεσε όλους τους βουλευτές να υιοθετήσουν τη θέση του υπέρ της επιστροφής των Γλυπτών. Στην έναρξη του συνεδρίου παρευρέθηκαν ο ομογενής υπουργός Καλών Τεχνών της Νέας Νότιας Ουαλίας, Γιώργος Σουρής, ο ομογενής Ομοσπονδιακός αναπληρωτής υπουργός Οικονομίας, γεροισιαστής Αθανάσιος Συνοδινός και η πολιτειακή γεροισιαστής της Νέας Νότιας Ουαλίας Σόφη Κότση η οποία πρόσφατα με ομιλία της στη γεροισία έθεσε το θέμα της επιστροφής των Γλυπτών. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Αυστραλία σχεδόν όλοι όσοι έχουν διατελέσει πρωθυπουργοί της χώρας από τη δεκαετία του '70 και μετά έχουν ταχθεί υπέρ της επιστροφής των Γλυπτών του Παρθενώνα (Ουίλχαμ, Φρέιζερ, Χόουκ, Κιτγκ, Χάουαρντ, Γκίλκιντ και Ραντ), πολλοί υπουργοί, πολιτειακοί πρωθυπουργοί και άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών.

